

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

“Δασικά οικοσυστήματα: Ορισμοί, μέτρα προστασίας, ανάπτυξης και διαχείρισης”

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 998/1979 (ΦΕΚ Α΄289)

Άρθρο 1 - Γενικές διατάξεις

1. Το άρθρο 1 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σκοπός του παρόντος νόμου είναι ο καθορισμός των συγκεκριμένων μέτρων προστασίας για τη διατήρηση, ανάπτυξη και βελτίωση των δασών, δασικών εκτάσεων και δημοσίων γαιών των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, σύμφωνα με την αρχή της αειφορίας και σε συνάρτηση με το ιδιαίτερο νομικό καθεστώς που διέπει την ιδιοκτησία και την εκμετάλλευση αυτών, όπως και ο προσδιορισμός κατά περίπτωση των όρων και προϋποθέσεων υπό τις οποίες οι προστατευτέες εκτάσεις μπορεί στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης να μεταβάλλουν την κατά προορισμό χρήση τους ή να εξυπηρετούν και άλλες χρήσεις, για λόγους επιβαλλόμενους από το δημόσιο συμφέρον».

2. Η παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι εκτάσεις του άρθρου 3 του παρόντος, που διέπονται από τις προστατευτικές διατάξεις αυτού, συνιστούν εθνικό κεφάλαιο που η προστασία του αποτελεί υποχρέωση των κρατικών οργάνων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, και συγχρόνως υποχρέωση και δικαίωμα των πολιτών».

3. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 998/1979 προστίθεται νέα παρ. 3, ως εξής:

«3. Οι παραπάνω εκτάσεις θεωρούνται δημόσιες, εκτός αν υπάγονται σε μία από τις περιπτώσεις του άρθρου 10 του ν. 3208/2003».

4. Το άρθρο 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. α) Ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα νοείται το οργανικό σύνολο άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλοεπίδρασής τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές).

β) Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά.»

2. Ως δάση και δασικές εκτάσεις νοούνται και οι οποιασδήποτε φύσεως ασκεπείς εκτάσεις (φρυγανώδεις ή χορτολιβαδικές εκτάσεις, βραχώδεις εξάρσεις και γενικά ακάλυπτοι χώροι) που περικλείονται, αντιστοίχως, από δάση και δασικές εκτάσεις, καθώς και οι υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων και οι άβατοι κλιτύες αυτών.

3. Οι λωρίδες που καλύπτονται από δασική βλάστηση και αποτελούν δασοβιοκοινότητα, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

4 α) Στις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται και τα εντός των πόλεων και των οικιστικών περιοχών πάρκα και άλση, το περιαστικό πράσινο και οι δασωτές ή αναδασωτές εκτάσεις.

β) Ως πάρκα και άλση κατά την έννοια του παρόντος νόμου νοούνται: i) οι υφιστάμενες εντός του οικιστικού ιστού ως και οι χαρακτηρισμένες από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλης ως πάρκα και άλση κοινόχρηστες εκτάσεις, οι οποίες καλύπτονται από δασική βλάστηση φυσικώς ή τεχνητώς δημιουργημένη

ii) οι εκτάσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλης ως κοινόχρηστοι χώροι χωρίς άλλο ιδιαίτερο χαρακτηρισμό και φέρουν από την έγκριση του σχεδίου εν τοις πράγμασι χαρακτήρα πάρκου ή άλσους και

iii) οι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου, που περιβάλλονται από τον οικιστικό ιστό χωρίς να έχουν ενταχθεί σε σχέδιο πόλης, φέρουν δασική βλάστηση, φυσικώς ή τεχνητώς δημιουργηθείσα και λειτουργούν εκ των πραγμάτων ως πάρκα και άλση.

γ) Στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας υπάγονται και τμήματα πάρκου ή άλσους, τα οποία φέρουν μη δασική βλάστηση συνδέονται όμως οργανικά με το σύνολο του πάρκου ή άλσους υπό την έννοια ότι συμβάλλουν στη διατήρηση της φυσικής ισορροπίας του συνόλου.

δ) Περιστατικό πράσινο κατά την έννοια της δασικής νομοθεσίας είναι η πέριξ του σχεδίου πόλεων και οικιστικών περιοχών δημόσια έκταση που φέρει ή που προορίζεται να φέρει φυσική ή τεχνητή δασική βλάστηση.

5. α) Δημόσιες γαίες είναι οι εκτάσεις στις οποίες συγκροτούνται φυσικά οικοσυστήματα αποτελούμενα από φρυγανική, ποώδη ή άλλη αυτοφυή βλάστηση ή από δασική μεν βλάστηση αλλά με βαθμό εδαφοκάλυψης των δασικών ειδών σε ποσοστό μικρότερο του δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

β) Στην κατηγορία των δημοσίων γαιών υπάγονται και οι βραχώδεις ή πετρώδεις εκτάσεις των πεδινών, λοφωδών και ανωμάλων εδαφών, οι βαλτώδεις εκτάσεις, τα ορεινά ρέματα που δεν φέρουν δασική βλάστηση, καθώς και οι μονίμως κατακλυζόμενες από γλυκά ή υφάλμυρα ύδατα, στις οποίες αναπτύσσεται ποώδης ή ξυλώδης βλάστηση που δεν προσδίδει δασική μορφή και δεν είναι δυνατή η γεωργική καλλιέργεια.

Στις ανωτέρω εκτάσεις των κατηγοριών 5^α και 5^β του παρόντος δεν υπάγονται τα δημόσια κτήματα.

γ) Οι δημόσιες γαίες δεν κηρύσσονται αναδασωτέες σύμφωνα με την διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του παρόντος νόμου. Η αναγνώριση της κυριότητας ή άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί των εκτάσεων αυτών υπάγεται, κατά περίπτωση, στην αρμοδιότητα των επιτροπών του άρθρου 7 του ν. 2308/1995 (ΦΕΚ 114 Α), όπως ισχύει, ή των πολιτικών δικαστηρίων.

6. Δεν υπάγονται οπωσδήποτε στις διατάξεις του παρόντος νόμου:

α) Οι γεωργικώς καλλιεργούμενες εκτάσεις.

β) Οι εκτάσεις της παραγράφου 5^α του παρόντος, που στη λήψη Α/Φ ετών 1945 ή εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς του 1960, εμφανίζουν αγροτική μορφή.

γ) Οι δασικές φυτείες που συγκροτούνται επί γεωργικών εδαφών.

δ) Οι αλυκές.

ε) Αμμώδεις εκτάσεις που δεν καταλαμβάνονται από δασική βλάστηση και δεν υπάγονται στην κατηγορία των δημοσίων γαιών.

στ) Τα πεδινά ρέματα που δεν φέρουν δασική βλάστηση.

ζ) Οι περιοχές για τις οποίες υφίστανται εγκεκριμένα σχέδια πόλεως ή καταλαμβάνονται υπό οικισμών προϋφισταμένων του έτους 1923, τα όρια των οποίων έχουν εγκριθεί με πράξεις της Διοίκησης σύμφωνα με τις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων της 21.11-1.12.1979 (ΦΕΚ 693Δ'), της 2.3-13.3.1981 (ΦΕΚ 138Δ') ή της 24.4-3.5.1985 (ΦΕΚ 181Δ'), ή βρίσκονται εντός ορίων εγκεκριμένων πολεοδομικών μελετών ή ρυμοτομιών σχεδίων και όπως τα όρια αυτά έχουν εφαρμοσθεί στο έδαφος ή πρόκειται περί οικοδομήσιμων εκτάσεων των οικιστικών περιοχών του Ν 947/1979

η) Οι εκτάσεις των παραγράφων 5^α και 5^β του παρόντος, που εμπίπτουν σε μία από τις περιπτώσεις του άρθρου 10 του ν. 3208/2003.

5. Η παρ.1 του άρθρου 6 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε κάθε περίπτωση που είναι απαραίτητο να προσδιορισθεί η αξία δάσους, δασικής έκτασης ή δημόσιας γαίας των παραγράφων 5^α και 5^β του άρθρου 3 του παρόντος για οποιαδήποτε αιτία, ο προσδιορισμός αυτός ενεργείται με βάση τη θέση τους, τις παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες τους, λαμβανομένης υπ' όψιν, προκειμένου περί δάσους ή δασικής έκτασης, της, κατά νόμο, αδυναμίας χρησιμοποίησής τους για οικιστικούς σκοπούς ή άλλη εκμετάλλευση ξένη προς τον προσρισμό τους. Για τον εν λόγω προσδιορισμό δεν δύναται να ληφθούν υπ' όψιν συγκριτικά στοιχεία αναφερόμενα σε γειτονικές οικοπεδικές εκτάσεις ή έτερα στοιχεία εμφανίζοντα το δάσος ή την δασική έκταση ή τη δημόσια γαία, ως έχοντα οικοπεδική αξία».

6. Η παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 998/1979 καταργείται.

Άρθρο 2 - Συμβούλια και Επιτροπές

1. Η παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών συγκροτείται από: α) Ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με βαθμό τουλάχιστον Παρέδρου, που υπηρετεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ως Πρόεδρος, με το νόμιμο αναπληρωτή του, β) τους Προϊσταμένους τριών Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Δασών του ανωτέρω Υπουργείου με τους νόμιμους αναπληρωτές τους και γ) έναν ειδικό επιστήμονα ερευνητή, του κλάδου ΠΕ 2 Δασολογικού, του Ινστιτούτου Δασικής Έρευνας του Ε.Γ.Ο. «ΔΗΜΗΤΡΑ», με τον αναπληρωτή του.

Τα παραπάνω μέλη με τους αναπληρωτές τους θα ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής».

2. Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 10 του ν. 998/1979 καταργούνται και η παρ. 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στην έδρα κάθε νομού συγκροτείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Επιτροπή Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων, η οποία είναι αρμόδια για την επίλυση διαφορών αναφερομένων στο χαρακτηρισμό μιας περιοχής ή τμήματος της επιφανείας της γης ως υπαγομένης ή μη στις περιπτώσεις του άρθρου 3 του παρόντος νόμου ή στα όρια αυτής και αποφαινεται για κάθε άλλο θέμα που παραπέμπεται σε αυτή κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η ως άνω Επιτροπή αποτελείται 1) από τον προϊστάμενο του Πρωτοδικείου της έδρας του νομού ή όποιον ορίσει αυτός, ως πρόεδρο, 2) από δύο δασολόγους της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Διεύθυνσης Δασών όμορου νομού και 3) από ένα Γεωπόνο της οικείας Περιφέρειας, αναπληρούμενους από τους νόμιμους αναπληρωτές τους στην άσκηση των κύριων καθηκόντων τους.

Χρέη γραμματέως της Επιτροπής ασκεί υπάλληλος της Διευθύνσεως Δασών του νομού, προτεινόμενος από τον προϊστάμενο αυτής με το νόμιμο αναπληρωτή του».

Άρθρο 3 - Διαδικασία χαρακτηρισμού

Το άρθρο 14 του Ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Εάν δεν έχει καταρτισθεί ακόμη Δασολόγιο, ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής ή τμήματος της επιφανείας της γης ως υπαγομένης ή μη στις περιπτώσεις του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ο καθορισμός των ορίων τούτων για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού, όπως και ο προσδιορισμός της κατηγορίας στην οποία ανήκει κατά τις στο άρθρο 4 διακρίσεις, ενεργείται μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχοντος έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως με πράξη του κατά τόπον αρμοδίου δασάρχη.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο πράξη, εκδίδεται μετά από σχετική εισήγηση αρμοδίου δασολόγου και αιτιολογείται προσηκόντως με βάση τα τυχόν υφιστάμενα στοιχεία φωτογραφήσεως και χαρτογραφήσεως της περιοχής, με την μορφολογία του εδάφους, το είδος, την σύνθεση, την έκταση της βλαστήσεως και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής, τις τυχόν επελθούσες πρόσφατες αλλοιώσεις ή καταστροφές, καθώς και κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο για το χαρακτηρισμό της εκτάσεως. Η πράξη αυτή επιδίδεται στον υποβαλόντα την σχετική αίτηση ιδιώτη ή νομικό πρόσωπο ή δημόσια υπηρεσία εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοσή της με υπάλληλο της δασικής αρχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47 επ. του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και κοινοποιείται εντός της ίδιας προθεσμίας στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην κτηματική υπηρεσία του δημοσίου, στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης του άρθρου 15 Ν.2742/1999 (Α'207), εφόσον υπάρχει και στον οικείο δήμο. Η ως άνω πράξη αναρτάται εντός της ίδιας προθεσμίας σε ειδικά προς τούτο καταχωρισμένο δικτυακό τόπο. Με την ανάρτηση της απόφασης στον ειδικό αυτό δικτυακό τόπο, η οποία αντιστοιχεί με επιβαλλόμενη από το νόμο δημοσίευση, τεκμαίρεται η πλήρης γνώση για κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο προκειμένου να ασκήσει οποιοδήποτε ένδικο μέσο.

3. Κατά της πράξης του δασάρχη επιτρέπονται αντιρρήσεις του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όπως και παντός έχοντος έννομο συμφέρον φυσικού ή νομικού προσώπου εντός τριάντα (60) ημερών από της κατά τα ανωτέρω επιδόσεως και κοινοποιήσεως ή, σε κάθε άλλη περίπτωση, από την ανάρτηση, ενώπιον της κατά το άρθρο 10 του παρόντος νόμου επιτροπής του νομού στην οποία βρίσκεται η υπό αμφισβήτηση έκταση ή το μεγαλύτερο τμήμα αυτής. Η επιτροπή, αποφαινεται αιτιολογημένα εντός εξαμήνου ανατρεπτικής προθεσμίας από της υποβολής των αντιρρήσεων αφού λάβει υπόψη τον σχετικό φάκελο και τις προτάσεις του ενδιαφερομένου ως άνω ιδιώτη, νομικού προσώπου ή δημοσίας υπηρεσίας. Για τον σκοπό αυτό

μπορεί να διενεργήσει και αυτοψία προς μόνωση ασφαλέστερης γνώμης περί της υφισταμένης στην περιοχή κατάσταση. Μετά την πάροδο της άνω προθεσμίας τεκμαίρεται σιωπηρή απόρριψη των σχετικών αντιρρήσεων ή της προσφυγής από την οικεία Επιτροπή.

4. Η απόφαση της Επιτροπής επί των αντιρρήσεων επιδίδεται, κοινοποιείται και αναρτάται στο δικτυακό τόπο κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Με την ανάρτηση αυτή, η οποία αντιστοιχεί με επιβαλλόμενη από το νόμο δημοσίευση, τεκμαίρεται η πλήρης γνώση για κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο προκειμένου να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως.

5. Ο χαρακτηρισμός μίας έκτασης ως έχουσας δασικό χαρακτήρα ή μη, καθίσταται οριστικός και αμετάκλητος όταν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων ενώπιον της Επιτροπής ή αιτήσεως ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της Επιτροπής ή εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση του αρμοδίου διοικητικού δικαστηρίου επί της αιτήσεως ακυρώσεως. Περί της συνδρομής του οριστικού και αμετάκλητου χαρακτηρισμού της έκτασης, χορηγείται σχετικό πιστοποιητικό από τον οικείο δασάρχη.

6. Με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στην παράγραφο 10γ του παρόντος άρθρου, αν η έκταση έχει χαρακτηριστεί ως μη έχουσα δασικό χαρακτήρα, η προθεσμία για την άσκηση αντιρρήσεων, η άσκηση αυτών, καθώς και η προθεσμία και η άσκηση ενδίκων μέσων κατά της αποφάσεως της Επιτροπής, αναστέλλουν αυτοδικαίως την εκτέλεση της πράξης.

7. Η πράξη του Δασάρχη, με την οποία μία έκταση χαρακτηρίζεται ως μη υπαγόμενη στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δεν ασκήθηκαν κατ'αυτής αντιρρήσεις, ούτε έχει εκδοθεί απόφαση της οικείας Επιτροπής κατ'εφαρμογή της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, μπορεί να ανακληθεί για πλάνη περί τα πράγματα εντός πενταετίας από την έκδοση της πράξης. Για την ανάκληση αποφαινεται η Επιτροπή του άρθρου 10 του παρόντος νόμου εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή σχετικού αιτιολογημένου αιτήματος του δασάρχη. Μετά την πάροδο άπρακτης της ως άνω προθεσμίας η πράξη του δασάρχη θεωρείται αυτοδικαίως ανακληθείσα.

8. Νέα πράξη χαρακτηρισμού για την ίδια έκταση επιτρέπεται εάν μετά την πάροδο 15 τουλάχιστον ετών η έκταση αυτή απέκτησε δασική μορφή.

9. Ο δασάρχης κατά την άσκηση της αρμοδιότητας του παρόντος άρθρου, οφείλει να απόσχει του χαρακτηρισμού εάν για την συγκεκριμένη έκταση έχει προηγηθεί η κήρυξη αυτής ως αναδασωτέας με την επιφύλαξη της παραγ. 4 του άρθρου 67 του νόμου αυτού.

10 α. Ο χαρακτήρας των εκτάσεων επί των οποίων σχεδιάζεται να αναπτυχθούν μεγάλες επενδύσεις εξετάζεται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος κατά απόλυτη προτεραιότητα, ενώ οι κατά την παράγραφο 3 αντιρρήσεις που αφορούν έκταση επί της οποίας σχεδιάζεται να αναπτυχθούν μεγάλες επενδύσεις, εισάγονται για εξέταση στην επιτροπή επιλύσεως δασικών αμφισβητήσεων του άρθρου 10 του παρόντος νόμου στην πρώτη μετά την ημερομηνία υποβολής τους συνεδρίαση.

β) Ομοίως εξετάζεται κατά προτεραιότητα, σε χρόνο που δεν υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα από την υποβολή της σχετικής αίτησης, ο χαρακτήρας εκτάσεων επί των οποίων σχεδιάζεται η εγκατάσταση μεγάλων δημοσίων έργων ως και σταθμών Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. με χρήση Α.Π.Ε., συμπεριλαμβανομένων των έργων σύνδεσης με το Σύστημα ή το Δίκτυο, εσωτερικής οδοποιίας και οδοποιίας πρόσβασης και των λοιπών συνοδών έργων.

γ) Η πράξη χαρακτηρισμού, στις περιπτώσεις του ανωτέρω εδαφίου β, μετά τη νόμιμη δημοσιοποίησή της έχει το τεκμήριο νομιμότητας και εκτελείται, ακόμη και αν με αυτή η υπόψη έκταση έχει χαρακτηριστεί ως μη δασική. Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Διοίκησης οφείλουν σε εκτέλεση της ανωτέρω πράξης και εφόσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου, να γνωμοδοτήσουν επί του φακέλου της ΜΠΕ ή των ΠΠΔ σε εκτάσεις που διαχειρίζονται από τη δασική υπηρεσία ενσωματώνοντας, επί εκδόσεως Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), σε αυτήν την έγκριση επέμβασης ή εκδίδοντας έγκριση επέμβασης ως αυτοτελή διοικητική πράξη στις λοιπές περιπτώσεις, να εκδώσουν το σχετικό πρωτόκολλο εγκατάστασης, να εγκαταστήσουν το φορέα του έργου στην έκταση, ανεξαρτήτως εάν έχει καταστεί ή οριστικός και αμετάκλητος ο χαρακτηρισμός της έκτασης ως έχουσας δασικό ή μη χαρακτήρα.

Ακόμα και στην περίπτωση που σύμφωνα με την πράξη χαρακτηρισμού η έκταση ή μέρος αυτής δεν εμπίπτει στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, ο φορέας του έργου οφείλει να μεριμνά για τη μέγιστη προστασία των τυχόν στοιχείων δασικού περιβάλλοντος και να τεκμηριώνει κατά την εκπόνηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή των Π.Π.Δ. την προστασία αυτή.

δ) Εφόσον η εγκατάσταση σταθμού Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. με χρήση Α.Π.Ε. σχεδιάζεται σε έκταση που υπάγεται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και ως προς την κυριότητά της ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 η άδεια εγκατάστασης του σταθμού εκδίδεται μόνο αν εξασφαλιστεί δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης ή μίσθωσης της έκτασης αυτής από τον ιδιοκτήτη της.

Άρθρο 4 – Αναδασώσεις

1. Μετά την πρώτη παράγραφο του άρθρου 38 του ν. 998/1979 προστίθεται νέα παράγραφος, οι δε παράγραφοι 2 και 3 αυτού αναριθμούνται σε 3 και 4 αντιστοίχως, ως εξής:

«Δεν κηρύσσεται αναδασωτέο δάσος ή δασική έκταση, των οποίων ενεκρίθη νομίμως η μεταβολή του προορισμού για την εκπλήρωση σκοπού δημοσίου συμφέροντος με την έκδοση της οικείας νομικής πράξεως (ιδίως έγκριση επέμβασης, απόφαση καθορισμού λατομικής περιοχής, απόφαση έγκρισης ανάπτυξης Επιχειρηματικού Πάρκου του άρθρου 47 ν. 3982/2011), σε περίπτωση απώλειας της δασικής τους βλάστησης λόγω πυρκαγιάς ή παράνομης υλοτομίας, που επισυνέβη μετά την έκδοση της ανωτέρω έγκρισης αλλά πριν από την έναρξη ή κατά τη διενέργεια των απαιτούμενων για την εκπλήρωση του ανωτέρω σκοπού εργασιών».

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 44 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις η αναδάσωση καταστραφέντος δάσους ή δασικής έκτασης αίρεται μετά την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, η οποία συντελείται με την ανάκτηση της δασικής μορφής της καταστραφείσης εκτάσεως. Μετά την κατά τα ανωτέρω άρση είναι δυνατή, στο άκρως απαραίτητο μέτρο και υπό την τήρηση των ειδικότερων προϋποθέσεων του νόμου, η διάθεση της έκτασης για την ικανοποίηση σκοπών δημοσίου συμφέροντος».

3. Η παράγραφος 4 του άρθρου 44 του ν. 998/1979 (Α΄ 289), όπως προστέθηκε με το άρθρο 36 του ν. 3698/2008 (Α΄ 198), αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, καθώς και όταν ανακαλείται πράξη κηρύξεως εκτάσεως ως αναδασωτέας για οποιαδήποτε πραγματική ή νομική αιτία, απαιτείται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον μετά από εισήγηση της αρμόδιας Δασικής Υπηρεσίας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η ανωτέρω εισήγηση χορηγείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών μηνών, η οποία άρχεται από την υποβολή του σχετικού αιτήματος στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

Άρθρο 5 - Επιτρεπτές επεμβάσεις

Το έκτο Κεφάλαιο (άρθρα 45 - 62) του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Επιτρεπτές επεμβάσεις σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος.

Άρθρο 45

Γενικές διατάξεις

1. Δεν επιτρέπεται, εν όλω ή εν μέρει, οιαδήποτε επέμβαση που συνεπάγεται μεταβολή του προορισμού των εκτάσεων που προστατεύονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, πλην όσων ορίζονται ως επιτρεπτές στο παρόν Κεφάλαιο.

2. Κάθε επιτρεπτή, κατά τις διατάξεις του παρόντος, επέμβαση αποτελεί εξαιρετικό μέτρο και η έγκριση αυτής, άνευ της οποίας ο ενεργών την επέμβαση τιμωρείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 71 του παρόντος

νόμου, χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση της οικείας δασικής αρχής, εκτός αν ορίζεται άλλως στις κατ' ιδίαν διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου. Σε περίπτωση επέμβασης από τρίτους στις ιδιωτικού χαρακτήρα εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, απαιτείται και η έγγραφη συναίνεση του ιδιοκτήτη.

3. Η έγκριση επέμβασης χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι για τη συγκεκριμένη χρήση δεν είναι δυνατή η διάθεση δημοσίων εκτάσεων μη υπαγομένων στις προστατευτικές διατάξεις του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση που βεβαιώνεται από την αρμόδια αρχή ότι δεν είναι δυνατή η διάθεση των παραπάνω εκτάσεων, τότε εξετάζεται από την αρμόδια δασική υπηρεσία εάν μπορούν να διατεθούν δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, άλλως, διατίθενται δασικές εκτάσεις ή δάση.

Η παραπάνω γενική απαγόρευση δεν ισχύει εφόσον πρόκειται για εκτέλεση στρατιωτικών έργων που αφορούν άμεσα την εθνική άμυνα της χώρας, για διανοίξεις δημόσιων οδών, για την κατασκευή και εγκατάσταση αγωγών φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, για την κατασκευή και εγκατάσταση έργων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Α.Π.Ε.), καθώς και δικτύων σύνδεσής τους με το Σύστημα ή το Δίκτυο του άρθρου 2 του Ν. 2773/1999 (ΦΕΚ 286 Α'), η χάραξη των οποίων προβλέπει διέλευσή τους από δάσος ή δασική έκταση.

4. Εκτός αν άλλως ορίζεται στις κατ' ιδίαν διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, η έγκριση προηγείται των τυχόν άλλων, προβλεπόμενων από άλλες διατάξεις, αδειοδοτήσεων για συγκεκριμένη δραστηριότητα ή έργο. Σε περίπτωση που για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα ή έργο απαιτείται ΑΕΠΟ, τότε η έγκριση επέμβασης ενσωματώνεται σε αυτήν.

5. Για έργα Εθνικής και Περιφερειακής οδοποιίας καθώς και των δικτύων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων μέσα σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, εφόσον δεν έχουν καταρτισθεί οριστικές τεχνικές μελέτες, η αρμόδια δασική αρχή γνωμοδοτεί, προκειμένης της έκδοσης ΑΕΠΟ, επί του φακέλου της ΜΠΕ λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς και τις προϋποθέσεις που θέτει η δασική νομοθεσία, για τη εκτέλεση των ως άνω έργων επί των εκτάσεων αυτών. Με την ολοκλήρωση των οριστικών μελετών των έργων ο φορέας του έργου υποχρεούται να υποβάλλει στην αρμόδια δασική αρχή το σχετικό φάκελο για την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, η οποία μετά τη δημοσιοποίησή της έχει το τεκμήριο της νομιμότητας και δεσμεύει τις υπηρεσίες της διοίκησης.

6. α. Με την έγκριση εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις κάθε επέμβασης, αναφέρονται δε σε αυτήν, ιδίως, τα στοιχεία του δικαιούχου, τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της έκτασης, ο σκοπός της επέμβασης, ο χρόνος διάρκειας με δυνατότητα ανανέωσής της, όπου δε απαιτούνται περιβαλλοντικοί όροι, ο χρόνος ισχύος της έγκρισης επέμβασης συναρτάται με τη διάρκεια ισχύος των τελευταίων. Αναφέρονται, επίσης, η διαδικασία έκπτωσης του δικαιούχου σε περίπτωση μη τήρησης των όρων της έγκρισης επέμβασης, το ύψος της αποζημίωσης χρήσης, τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της προς αναδάσωση έκτασης καθώς επίσης και οι όροι αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος μετά τη λήξη του χρόνου διάρκειας της επεμβάσεως.

β. Η έγκριση εκδίδεται αποκλειστικά στο όνομα του προσώπου ή του φορέα που θα κάνει την επέμβαση και αφορά αποκλειστικά στη χρήση ή δραστηριότητα για την οποία ζητείται, μη δυνάμενη να επεκταθεί σε άλλες χρήσεις ή δραστηριότητες ή σε άλλα πρόσωπα ή φορείς. Η έγκριση αυτή αφορά στην απολύτως αναγκαία για την υλοποίησή της έκταση, όπου δε απαιτείται άδεια δόμησης, η έγκριση συνοδεύεται από τοπογραφικό σχέδιο και διάγραμμα κάλυψης που υποβάλλει ο αιτών. Σε αυτή την περίπτωση, η άδεια δόμησης εκδίδεται αποκλειστικά και μόνο για την έκταση που αποτυπώνεται στο διάγραμμα κάλυψης.

7. Ο δικαιούχος της έγκρισης επέμβασης εγκαθίσταται στην έκταση από την υπογραφή του πρωτοκόλλου εγκατάστασης μεταξύ αυτού και της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας. Το ως άνω πρωτόκολλο εκδίδεται μετά την έκδοση των απαιτούμενων αδειών για την εκμετάλλευση/λειτουργία της εγκατάστασης.

8. Κάθε επιτρεπτή επέμβαση που προβλέπεται κατά τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, ενεργείται κατόπιν καταβολής ανταλλάγματος χρήσης, το οποίο υπολογίζεται με βάση την αξία της έκτασης για την οποία εγκρίθηκε η επέμβαση και αναδάσωσης, προκειμένου περί επέμβασης σε δάσος ή δασική έκταση, ίσης με την ανωτέρω έκταση από τον δικαιούχο της επέμβασης, με δαπάνες του και επί τη βάση σχετικής μελέτης, καταρτιζομένης με επιμέλεια αυτού και εγκρινομένης από τη δασική υπηρεσία, κειμένης στην ίδια περιοχή ή σε όμορη αυτής, ελλείψει δε αυτής εντός της ίδιας διοικητικής ενότητας, που θα του υποδειχθεί από τη δασική υπηρεσία.

Οι εργασίες της αναδάσωσης άρχονται με την έναρξη των εργασιών του έργου, η δε συντέλεση αυτών, η οποία επέρχεται με την εγκατάσταση της δασικής βλάστησης, στην προβλεπόμενη από τη μελέτη πυκνότητα και την ικανότητα αυτής για φυσική εξέλιξη και ανάπτυξη, πιστοποιείται από την από τη δασική υπηρεσία με σχετική διαπιστωτική της πράξη.

Σε περίπτωση μη πραγματοποίησης ή μη προσήκουσας πραγματοποίησης της αναδάσωσης από τον υπόχρεο, καταβάλλεται από αυτόν ποσό τριπλάσιο από τη δαπάνη της αναδάσωσης, το οποίο κατατίθεται σε ειδικό κωδικό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθεται αποκλειστικά για την αναδάσωση εκτάσεων, απαγορευομένης απολύτως της διάθεσης του για άλλο σκοπό.

Ειδικά για τις επεμβάσεις στις δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, το αντάλλαγμα χρήσης υπολογίζεται στο 40% της αξίας της δημόσιας γαίας. Το αντάλλαγμα χρήσης κατατίθεται σε ειδικό κωδικό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθεται αποκλειστικά για την αναδάσωση εκτάσεων, απαγορευομένης απολύτως της διάθεσης του για άλλο σκοπό.

9. Από την καταβολή του ανταλλάγματος χρήσης απαλλάσσεται το Δημόσιο, οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού, καθώς και κάθε Φορέας που εκτελεί έργο με προφανή κοινή ωφέλεια για το οποίο υποχρεούται βάσει ειδικών διατάξεων. Στην περίπτωση αυτή στην μελέτη του έργου προβλέπεται ειδική δαπάνη για την αναδάσωση ίσης έκτασης, η οποία πραγματοποιείται από το δικαιούχο της επέμβασης, στην περιοχή όπου εκτελείται το έργο ή η δραστηριότητα ή σε όμορη περιοχή, που θα του υποδειχθεί από τη δασική υπηρεσία.

10. Από την υποχρέωση αναδάσωσης και καταβολής ανταλλάγματος χρήσης εξαιρούνται οι επεμβάσεις των άρθρων 52 παρ.1, 53 παρ. 4^α, 54 παρ. 1, 55 παρ. 1, 56 παρ. 2, 57 παρ. 2 και 3, 58 και 59 παρ. 1 και 2 του παρόντος.

11. Από την υποχρέωση αναδάσωσης εξαιρούνται οι επεμβάσεις για γεωργική εκμετάλλευση των παρ. 1 και 5 του άρθρου 47, τα εκτροφεία θηραμάτων και οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις του άρθρου 47^α, που υπάγονται στη Β κατηγορία του Παρ/τος VII της Υ.Α. 1958/2012 (ΦΕΚ 21 Β/2012), όπως ισχύει, οι προσωρινού χαρακτήρα εγκαταστάσεις του συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων του άρθρου 52 παρ. 4, οι βοτανικοί κήποι, τα υδροτριβεία παραδοσιακού τύπου της παρ.1, οι προσωρινές εγκαταστάσεις για τη διαμονή σε αυτές πληγέντων από φυσικές καταστροφές της παρ. 4 και οι επεμβάσεις της παρ. 5 του άρθρου 57 του παρόντος.

12. Σε περίπτωση εγκατάλειψης του σκοπού της επέμβασης ή ολοκλήρωσής του, σύμφωνα με την απόφαση έγκρισης, η έκταση επανέρχεται στο καθεστώς που ίσχυε πριν από την αλλαγή χρήσης της και αποκαθίσταται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους περιβαλλοντικούς όρους, σε περίπτωση δε μη ύπαρξης αυτών, σύμφωνα με εγκεκριμένη από τη δασική υπηρεσία μελέτη αποκατάστασης. Η μη συμμόρφωση με τα ανωτέρω διαπιστώνεται με σχετική πράξη του αρμόδιου οργάνου και συνεπάγεται την υποχρεωτική κήρυξη της έκτασης ως αναδασωτέας, την επιβολή από την αρμόδια δασική αρχή σε βάρος του δικαιούχου των ποινών της παραγράφου 1 του άρθρου 71 του παρόντος νόμου, καθώς και την επιβολή διοικητικού προστίμου ποσού από 3.000 € μέχρι 10.000 € ανά στρέμμα, αναλόγως της έκτασης της προκληθείσης βλάβης στο δασικό περιβάλλον, με δυνατότητα αναπροσαρμογής του κατόπιν κοινής απόφασης των υπουργών ΠΕΚΑ και Οικονομικών.

13. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση των ιδιωτικών εκτάσεων που προστατεύονται από το άρθρο 3 του παρόντος νόμου υπέρ του Δημοσίου για σκοπό δημόσιας ωφέλειας, ενεργείται εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 47 επ. του παρόντος Κεφαλαίου.

14. Απαγορεύεται η κατά κυριότητα παραχώρηση δασών, δασικών εκτάσεων ή δημοσίων γαιών των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος νόμου για την εξυπηρέτηση των σκοπών του παρόντος κεφαλαίου. Όπου στην κείμενη νομοθεσία απαιτείται τίτλος κυριότητας για την πραγματοποίηση της επέμβασης, αρκεί η άδεια έγκριση επέμβασης της §2 του παρόντος.

Άρθρο 46

Εξαιρετικός χαρακτήρας επιτρεπτών επεμβάσεων σε αναδασωτέες εκτάσεις

1. Στα δάση και στις δασικές εκτάσεις περί των οποίων το άρθρο 117 § 3 του Συντάγματος, ουδεμία επιτρέπεται επέμβαση προβλεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου ή από άλλη διάταξη, με εξαίρεση τα αναφερόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 48, των παραγράφων 1, 3, 4 και 5 του άρθρου 53,

της παραγράφου 1 του άρθρου 54, της παραγράφου 1 του άρθρου 55 και της παραγράφου 5 του άρθρου 57 του παρόντος κεφαλαίου καθώς και στις διατάξεις του άρθρου 16 του παρόντος νόμου.

2. Για την πραγματοποίηση των προβλεπόμενων από τις ανωτέρω διατάξεις επεμβάσεων σε αναδασωτές εκτάσεις δεν απαιτείται άρση της αναδάσωσης.

3. Ενόψει του εξαιρετικού χαρακτήρα των ανωτέρω επεμβάσεων η σχετική εγκριτική απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς, με κριτήρια αναφερόμενα τόσο στην ιδιαίτερη σημασία του έργου, ασυνδέτως προς την επιδίωξη αποδοτικότερης για το φορέα του έργου οικονομικής εκμετάλλευσης, όσο και στην απόλυτη αναγκαιότητα εκτέλεσής του στην αναδασωτέα έκταση πριν από την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, με γνώμονα αφενός την ανάγκη προστασίας του δασικού οικοσυστήματος και αφετέρου την εξυπηρέτηση του δημόσιου σκοπού στον οποίο αποβλέπει το έργο.

Άρθρο 47

Γεωργική εκμετάλλευση

1. Εκχέρσωση δασών και δασικών εκτάσεων προς απόδοση σε αγροτική οιασδήποτε φύσης καλλιέργεια απαγορεύεται. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η χρήση από γεωργικούς συνεταιρισμούς, ομάδες παραγωγών ή φυσικά πρόσωπα, ασκεπούς έκτασης ή διάκενου εντός δάσους ή δασικής έκτασης όχι μικρότερης των 5 στρεμμάτων και όχι μεγαλύτερης των 30 όταν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, για δενδροκομική καλλιέργεια ή για φύτευση σε ανάμιξη και οπωροφόρων ή καρποφόρων δένδρων ή για φύτευση δασικών ειδών για την απόδοση προϊόντων, ιδίως, κάστανων, καρυδιών και τρούφας, ή για δημιουργία αμπελώνων ή φυτειών αρωματικών φυτών. Επιτρέπεται, επίσης, η δια εμβολιασμού εξημέρωση άγριων οπωροφόρων ή καρποφόρων δένδρων.

2. Η έγκριση για τη γεωργική εκμετάλλευση χορηγείται εφόσον διαπιστωθεί κατόπιν σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης ότι οι εδαφολογικές και οικολογικές συνθήκες συνηγορούν υπέρ αυτού του τρόπου εκμετάλλευσης χωρίς να παραβλάπεται η λειτουργία του δασικού οικοσυστήματος από την απώλεια του φυσικού του στοιχείου και ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του παρόντος. Η μελέτη συντάσσεται από ιδιώτη γεωτεχνικό επιστήμονα, σε περίπτωση δε που αυτός δεν είναι δασολόγος, απαιτείται συνυπογραφή αυτής και από δασολόγο, υπάρχει δε σε αυτή ειδικό κεφάλαιο για την τυχόν οικολογική αναβάθμιση του φυσικού οικοσυστήματος λόγω της συγκεκριμένης εκμετάλλευσης.

3. Δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος μπορούν να διατεθούν στα πρόσωπα της §1 του παρόντος για γεωργική καλλιέργεια κατόπιν της σχετικής μελέτης της § 2.

4. Η έγκριση επέμβασης χορηγείται εφόσον:

α) Οι εκτάσεις δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις β της §1 και α και ζ της § 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.

β) Η κλίση του εδάφους να είναι μικρότερη του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και το βάθος του εδάφους κατάλληλο για γεωργική καλλιέργεια.

γ) Δεν υφίσταται κίνδυνος διάβρωσης του εδάφους ή να είναι δυνατή η λήψη των απαραίτητων προστατευτικών μέτρων.

δ) Καταλείπεται ζώνη δασικής βλάστησης πλάτους τουλάχιστον διακοσίων μέτρων (200μ.) ως προστατευτική τυχόν παρακείμενου δάσους ή δασικής έκτασης.

5. Για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δασικού χαρακτήρα εκτάσεις που εκχερσώθηκαν για γεωργική χρήση, πριν τεθεί σε ισχύ το Σύνταγμα του 1975 και διατηρούν τη χρήση αυτή μέχρι σήμερα, δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, απαγορευμένης κάθε άλλης χρήσης από τον κάτοχό τους.

6. Οι κάτοχοι των δημοσίων εκτάσεων της ανωτέρω παραγράφου υποβάλουν αίτημα εξαγοράς στο αρμόδιο Δασαρχείο ή στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο. Στην αίτηση περιγράφεται το κατεχόμενο ακίνητο κατά θέση, όρια και εμβαδόν, με συνημμένο τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένο από το Εθνικό Τριγωνομετρικό Δίκτυο (κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87). Ο Δασάρχης ή ο Διευθυντής Δασών, εφόσον δεν υφίσταται Δασάρχης, εισηγείται αρμοδίως και ο Διευθυντής της οικείας Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει την απόφαση εξαγοράς της έκτασης. Οι αιτήσεις εξαγοράς υποβάλλονται εντός προθεσμίας τριών ετών, από την έναρξη ισχύος του

παρόντος νόμου. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμα έτος με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

7. Για την κατοχή του ακινήτου λαμβάνονται υπόψη ιδίως πράξεις αποδοχής κληρονομιάς, ιδιωτικά συμφωνητικά με βέβαιη χρονολογία, καθώς και παραχωρητήρια των δασικών υπηρεσιών για χρήσεις που προβλέπονται από τη δασική νομοθεσία. Οι ένορκες βεβαιώσεις δεν λαμβάνονται υπόψη ως αποδεικτικό στοιχείο για την απόδειξη κατοχής του ακινήτου.

8. Το τίμημα εξαγοράς ορίζεται στο 1/3 της αντικειμενικής αξίας ή άλλως της αγοραίας αξίας και καταβάλλεται σε τέσσερις (4) εξαμηνιαίες άτοκες δόσεις. Το τίμημα κατατίθεται υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθεται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών.

9. Το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας επί των εκτάσεων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 10 του ν. 3208/2003.

10. Οι κάτοχοι δημόσιων και μη εκτάσεων της παραγράφου 5 καταβάλουν χρηματικό αντάλλαγμα για την απώλεια του φυσικού αγαθού από την αλλαγή χρήσης της έκτασης, για να αναδασωθεί αντίστοιχη έκταση, κατά την έννοια του «θετικού περιβαλλοντικού ισοζυγίου», κατ' εφαρμογή του άρθρου 45 παρ. 8 του παρόντος νόμου. Η καταβολή του ανταλλάγματος αυτού αποτελεί προϋπόθεση για την εξαγορά της έκτασης από τον ενδιαφερόμενο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 6, καθώς και για τη νομιμοποίηση της αλλαγής χρήσης από τον κάτοχο έκτασης δημόσιας ή μη.

11. Έως ότου εξοφληθεί το οφειλόμενο τίμημα και καταβληθεί το αντάλλαγμα χρήσης, ο κάτοχος δεν μπορεί να μεταβιβάσει την έκταση.

12. Μετά την εξόφληση του τιμήματος και του χρηματικού ανταλλάγματος, οι διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες για την προστασία της έκτασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, παύουν να ισχύουν. Ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει τίτλο κυριότητας υπέρ του κατόχου της έκτασης. Τυχόν αλλαγή της γεωργικής χρήσης, μετά τη χορήγηση του ανωτέρω τίτλου εκ μέρους του αρχικού ή του εκάστοτε κυρίου της έκτασης, συνεπάγεται την αυτοδίκαιη ακυρότητα του σχετικού τίτλου κυριότητας, ως προς το τμήμα που άλλαξε χρήση και την υπαγωγή του τμήματος αυτού στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

13. Δεν υπάγονται στις διατάξεις των παραγράφων 5 έως 12 του άρθρου αυτού εκτάσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται σε κυρωμένους δασικούς χάρτες ως δάση, δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, καθώς και οι εκτάσεις που υπάγονται σε ειδικό καθεστώς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 του ν. 3937/2011 (Α' 60). Τυχόν εκδοθέντες τίτλοι κυριότητας ανακαλούνται και το τίμημα επιστρέφεται.

Άρθρο 47^α

Κτηνοτροφική εκμετάλλευση

1. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σε δασικές εκτάσεις και δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος και, στην περίπτωση μη ύπαρξης τέτοιων στην περιοχή ενδιαφέροντος, εντός δασών, κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012 (Α' 52), μελισσοκομείων, εκτροφείων θηραμάτων, εκτροφείων γουνοφόρων και επισκέψιμων κτηνοτροφικών μονάδων εκτροφής απειλούμενων με εξαφάνιση αυτοχθόνων φυλών αγροτικών ζώων, με σκοπό τη διάσωση, διάδοση, προβολή και παραδοσιακή διαχείριση του προαναφερθέντος ζωικού κεφαλαίου και των προϊόντων του.

2. Για την εξυπηρέτηση της λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων των περιπτώσεων β και γ της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012 επιτρέπεται η κατασκευή των αναγκαίων συνοδευτικών τους έργων, όπως δίκτυο μεταφοράς ύδατος, διάνοιξη γεωτρήσεων επί τη βάση των κειμένων περί διοικήσεως και διαχειρίσεως των υπογείων ή ρεόντων υδάτων διατάξεων, έργων οδοποιίας πρόσβασης και έργων σύνδεσης με τα κοινωφελή δίκτυα, κατ' εφαρμογή της σχετικής περί αυτών νομοθεσίας.

3. Με εξαίρεση τα μελισσοκομεία, απαγορεύεται η εγκατάσταση των μονάδων της παραγράφου 1 σε εκτάσεις των περιπτώσεων β και δ της παρ. 1 και των περιπτώσεων α, δ και ε της παρ. 2 του άρθρου 4. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η εγκατάσταση των ως άνω μονάδων σε δίκτυα και περιοχές που προστατεύονται από τις διατάξεις

του κοινοτικού δικτύου, εφόσον αυτή προβλέπεται από τα σχέδια διαχείρισής τους, άλλως, κατόπιν εγκεκριμένης περιβαλλοντικής μελέτης.

4. Για τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, ο προϊστάμενος του αρμόδιου Δασαρχείου ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο σε επίπεδο νομού, χορηγεί άδεια εγκατάστασης/χρήσης κτηνοτροφικής εγκατάστασης, μετά τη θετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Σταυλισμού και τη σύμφωνη επί αυτής γνώμη της Αρχής Αδειοδότησης του ν. 4056/2012 για την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 6 του ίδιου ως άνω νόμου, για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ετών, που δύναται να παραταθεί μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου και εφόσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις, όπως τέθηκαν με την αρχική αδειοδότηση.

5. Στην άδεια εγκατάστασης/χρήσης κτηνοτροφικής εγκατάστασης της ανωτέρω παραγράφου, καθορίζεται το αντάλλαγμα χρήσης της παρ. 8 του άρθρου 45, η προς αναδάσωση έκταση, στις περιπτώσεις που υφίσταται τέτοια υποχρέωση, και ορίζονται υποχρεωτικά τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να ληφθούν, οι υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας και οι συνέπειες μη τήρησης αυτών, που συνεπάγονται την ανάκληση της άδειας. Οι άδειες εγκατάστασης/χρήσης κτηνοτροφικής μονάδας δεν θεμελιώνουν κανένα άλλο δικαίωμα επί των εκτάσεων που διατίθενται για το συγκεκριμένο σκοπό, πλην της αποκλειστικής χρήσης τους γι' αυτόν.

6. Στην περίπτωση που γίνει ανάκληση της άδειας από την αρμόδια Αδειοδοτούσα Αρχή, οι εγκαταστάσεις περιέρχονται στο Δημόσιο, εφόσον η έκταση είναι δημόσια, άλλως στον ιδιοκτήτη της έκτασης .

Άρθρο 48

Διάνοιξη οδών

1. Η διάνοιξη εθνικών, επαρχιακών, δημοτικών οδών και σιδηροδρομικών γραμμών διά μέσου δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων και δημοσίων γαιών των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος είναι επιτρεπτή, σύμφωνα με τους όρους της περιβαλλοντικής μελέτης του έργου κι αφού ληφθεί πρόνοια για τη διαφύλαξη του τυχόν ιδιαίτερου προστατευτικού χαρακτήρα των εκτάσεων.

Κατά τη χάραξη και την κατασκευή των οδών και σιδηροδρομικών γραμμών λαμβάνονται μέτρα για τη μη αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος, την προστασία και την αποκατάσταση της υφιστάμενης εκατέρωθεν δασικής βλάστησης, τη δημιουργία νέας για λόγους λειτουργικούς και αισθητικούς, τη μη αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος και υποχρεούνται οι δικαιούχοι να δημιουργούν δενδροστοιχίες και γραμμικές φυτείες παράλληλα των οδών και γραμμών σύμφωνα με τις υποδείξεις της αρμόδιας Δασικής Υπηρεσίας κατά το στάδιο της έκδοσης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.).

2. Τα απολύτως αναγκαία τεχνικά έργα ή άλλες απαραίτητες εγκαταστάσεις, που εξυπηρετούν και συναρτώνται με τη λειτουργία της οδού, επιτρέπονται μόνο εφ' όσον προβλέπονται στην τεχνική και περιβαλλοντική μελέτη του έργου.

3. Η διάνοιξη οδών για την εξυπηρέτηση εκμεταλλεύσεων, έργων και δραστηριοτήτων, οι οποίες δεν εμπίπτουν στην παράγραφο 1 του παρόντος, επιτρέπεται διά μέσου δασών, δασικών εκτάσεων και δημοσίων γαιών των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους της τεχνικής και περιβαλλοντικής μελέτης αυτών. Απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση είναι να μη θίγεται η οικολογική λειτουργία του φυσικού οικοσυστήματος από τη διάνοιξη και χρήση της οδού και να μην εξυπηρετείται καθ' οιονδήποτε τρόπο ο αιτών από άλλη οδό προσπέλασης. Οι δαπάνες κατασκευής, συντήρησης, καθώς και αποζημιώσεων τούτων, βαρύνουν τους δικαιούχους. Η οδός, μετά τη διάνοιξή της αποδίδεται σε δημόσια χρήση. Όταν εκλείψει ο λόγος της επέμβασης, η οδός διατηρείται εφόσον κριθεί από τη δασική υπηρεσία ότι ανταποκρίνεται στους όρους του άρθρου 15 του παρόντος νόμου, άλλως, η καταληφθείσα υπό της οδού έκταση αναδασώνεται, με τους όρους του άρθρου 45 παράγραφος 8 του παρόντος κεφαλαίου.

4. Τα προβλεπόμενα στις προηγούμενες παραγράφους δεν ισχύουν για τις εκτάσεις των κατηγοριών α' και β' παράγραφος 1 άρθρου 4 του παρόντος νόμου, καθώς και της κατηγορίας α' παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου.

Άρθρο 49

Εγκαταστάσεις τουριστικού χαρακτήρα

1. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος για τη δημιουργία τουριστικών εγκαταστάσεων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής των παραγράφων 1 Α και 3, αντιστοίχως, του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 (Α' - 118), όπως ισχύει, καθώς και εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πόρων.

2. Επίσης επιτρέπεται στις ανωτέρω εκτάσεις η εγκατάσταση σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων της περίπτωσης Γ β της παραγράφου 1 του ως άνω άρθρου 2 του ν. 2160/1993 ως και γηπέδων γκολφ, μονάδων ιαματικής θεραπείας και κέντρων ιαματικού τουρισμού - θερμαλισμού της ανωτέρω περίπτωσης Γ, όπως ισχύει μετά την τροποποίηση της με το άρθρο 2 του ν. 4179/2013 (ΦΕΚ 175 Α).

3. Στα γήπεδα εκμετάλλευσης των οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων του άρθρου 1 του ν. 4179/2013 επιτρέπεται να περιλαμβάνονται δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, υπό τον όρο διατήρησης του χαρακτήρα τους με εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας.

Σε περίπτωση οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων που πολεοδομούνται, εάν στην περιοχή αυτών υπάρχουν εκτάσεις των ανωτέρω κατηγοριών, τότε παραμένουν εκτός σχεδίου και επ' αυτών εφαρμόζεται η δασική νομοθεσία.

4. Η έγκριση επέμβασης για τις εγκαταστάσεις των προηγούμενων παραγράφων 1 και 2 του παρόντος χορηγείται από τον υπουργό ΠΕΚΑ, με εξαίρεση τις εγκαταστάσεις αξιοποίησης ιαματικών πόρων, όπου η ανωτέρω έγκριση χορηγείται στον ΕΟΤ με κοινή απόφαση των υπουργών ΠΕΚΑ και Τουρισμού και τα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα της παραγράφου 1^Α του άρθρου 1 του ν. 2160/1993, όπου η ανωτέρω έγκριση χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Έγκριση επέμβασης απαιτείται και για την εγκατάσταση μηχανισμών με συρματόσχοινα (σχοινοσιδηρόδρομοι, καλωδιοκίνητοι εναέριοι θάλαμοι και τηλεσκι) που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση των ως άνω εγκαταστάσεων, με την προϋπόθεση ότι α) δεν επέρχεται αισθητική αλλοίωση του τοπίου και β) δεν είναι εφικτή η εξυπηρέτησή τους από την υφιστάμενη οδοποιία.

5. Η εγκατάσταση των τουριστικών επιχειρήσεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος διενεργείται σύμφωνα με τα εγκεκριμένα χωροταξικά, πολεοδομικά, ρυθμιστικά ή άλλα σχέδια χρήσεων γης και εγκεκριμένες μελέτες της περιοχής καθώς και το Σχέδιο Τουριστικής Ανάπτυξης της επόμενης παραγράφου, που εναρμονίζονται προς το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό, όπως ισχύει. Αν δεν υπάρχουν εγκεκριμένα χωροταξικά, πολεοδομικά, ρυθμιστικά ή άλλα σχέδια χρήσεων γης για την περιοχή του έργου, η έγκριση της εγκατάστασης των ανωτέρω επιχειρήσεων γίνεται με εφαρμογή των κατευθύνσεων του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό, όπως ισχύει και του Σχεδίου Τουριστικής Ανάπτυξης της επόμενης παραγράφου.

6. Για τον καθορισμό του χωρικού προορισμού των τουριστικών εγκαταστάσεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος καταρτίζονται Σχέδια Τουριστικής Ανάπτυξης, τα οποία εγκρίνονται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Τουρισμού. Τα ανωτέρω σχέδια οριοθετούνται σε χάρτη κλίμακας 1:5.000 με συντεταγμένες κορυφών, βασιζόμενες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ '87, όπως αυτό ισχύει, οι προς αξιοποίηση εκτάσεις και καθορίζονται και εγκρίνονται:

α) Ο βασικός χωρικός προορισμός της εγκατάστασης, δηλαδή η υπαγωγή σε μία εκ των γενικών κατηγοριών τουριστικών εγκαταστάσεων.

β) Οι τυχόν πρόσθετοι περιορισμοί που αποσκοπούν στον έλεγχο της έντασης της τουριστικής εγκατάστασης.

γ) Οι ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης της εγκατάστασης.

δ) Ειδικές ζώνες προστασίας και ελέγχου στα οριοθετούμενα κατά τα ανωτέρω ακίνητα, εφόσον απαιτείται, στις οποίες μπορεί να επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί στις χρήσεις γης, στη δόμηση και στην εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και λειτουργιών.

ε) Οι περιβαλλοντικοί όροι του σχεδίου, σύμφωνα με την κατά νόμο προβλεπόμενη στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία καταρτίζεται και δημοσιοποιείται κατά τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο.

Για την έγκριση των σχεδίων της προηγούμενης παραγράφου υποβάλλεται αίτηση στη Διεύθυνση Χωροταξίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, από τον κύριο του ακινήτου ή τον έλκοντα εξ αυτού δικαιώματα, η οποία συνοδεύεται από Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), η

οποία συντάσσεται κατά το άρθρο 6 και δημοσιοποιείται κατά το άρθρο 7 της κοινής υπουργικής απόφασης (κ.υ.α.) 107017/2006 (Β' 1225). Σε περίπτωση τουριστικών εγκαταστάσεων που υπάγονται στην κατηγορία Β του Παραρτήματος VI της υπουργικής απόφασης 1958/2012 (Β' 21) ακολουθείται η διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου του άρθρου 5 της κοινής υπουργικής απόφασης (κ.υ.α.) 107017/2006 (Β' 1225).

7. Οι επεμβάσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος δεν πραγματοποιούνται στις εκτάσεις των κατηγοριών α, β και γ της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του νόμου αυτού ή των κατηγοριών α, στ και ζ της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου. Στα δίκτυα και τις προστατευόμενες από το Κοινοτικό Δίκαιο περιοχές επιτρέπεται η εγκατάσταση των ανωτέρω μονάδων μόνο όταν προβλέπεται τούτο από τα σχέδια διαχείρισής τους. Σε περίπτωση μη ύπαρξης τέτοιων σχεδίων απαιτείται ειδική προς τούτο περιβαλλοντική μελέτη.

8. Για τις εγκαταστάσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος, το σύνολο των προς οικοδόμηση διατιθέμενων χώρων δεν μπορεί να υπερβεί το δέκα τοις εκατό (10%) της έκτασης για την οποία εγκρίνεται η επέμβαση προς τουριστική αξιοποίηση, ο δε συντελεστής δόμησης υπολογιζόμενος επί των ως άνω διατιθέμενων οικοδομήσιμων χώρων, δεν μπορεί να υπερβαίνει σε κάθε περίπτωση το 0,05.

Με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον η έκταση εξυπηρετεί και αθλητικές χρήσεις εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, το συνολικώς επιτρεπόμενο ποσοστό των διατιθέμενων χώρων δεν μπορεί να υπερβεί το είκοσι τοις εκατό (20%) αυτής, υπό τον όρο ότι η έκταση αυτή καλύπτεται από δασική βλάστηση σε ποσοστό μέχρι εξήντα (60%) και ότι είναι μεγαλύτερη των τριών χιλιάδων (3.000) στρεμμάτων.

Άρθρο 50

Κατασκηνώσεις

1 . Για την εγκατάσταση και λειτουργία κατασκηνώσεων επιτρέπεται, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ΠΕΚΑ, η επέμβαση σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, εξαιρέσει των κατηγοριών α και β της παραγράφου 1 του άρθρου 4 και των κατηγοριών α και στ της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου του παρόντος νόμου, υπό τον όρο ότι θα παρέχεται από τον εκάστοτε δικαιούχο αδαπάνως φιλοξενία σε παιδιά άπορων ή πολύτεκνων οικογενειών που υποδεικνύονται και καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και σε ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) της δυναμικότητάς των εγκαταστάσεων αυτών. Δικαιούχοι της επέμβασης μπορεί να είναι το Δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Κοινωνική Ιδρύματα και Σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και Φυσικά Πρόσωπα ή Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου.

2 . Στις κατασκηνώσεις της προηγούμενης παραγράφου, επιτρέπεται η εγκατάσταση κατασκευών που μπορούν, κατά την αιτιολογημένη κρίση των αρμόδιων τεχνικών υπηρεσιών, είτε να αποσυναρμολογηθούν, είτε να απομακρυνθούν ευχερώς καθώς και μονίμων για λόγους υγιεινής και ασφάλειας κατασκευών, (κοιτώνων, μαγειρείων, χώρων υγιεινής, πρόχειρων ιατρείων). Η έκταση που επιτρέπεται να καταλαμβάνουν συνολικά οι ανωτέρω κατασκευές δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της συνολικής έκτασης, με δυνατότητα να ανέλθει στο 20% με την προσθήκη αθλητικών εγκαταστάσεων. Τα ενδεχομένως προβλεπόμενα κτίσματα, είναι ισόγειας κατασκευής, δεν υπερβαίνουν το ύψος των 4.00 μέτρων με δυνατότητα επιπλέον κατασκευής στέγης μεγίστου ύψους 2.00 μέτρων και κείνται σε απόσταση τουλάχιστον 5.00 μέτρων από την περίμετρο της διαθέσιμης έκτασης.

Άρθρο 51

Βιομηχανικές εγκαταστάσεις

1 . Σε δάση και δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ' και ε' της παραγράφου 1 και β', γ, & στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου και σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανιών κοπής και επεξεργασίας ξύλου ή βιομηχανιών που έχουν ως πρώτη ύλη το ξύλο ή άλλα προϊόντα του δάσους ως και η κατασκευή εργοστασίων άντλησης και εμφιάλωσης νερού μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής τους. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η έγκριση επέμβασης χορηγείται μετά την έκδοση όλων των απαιτούμενων από την σχετική περί των υδάτων νομοθεσία αδειών. Η διέλευση των ως άνω αγωγών είναι μόνο υπόγεια, ο δικαιούχος δε της επέμβασης υποχρεούται για την πλήρη

αποκατάσταση της καταστροφείσης από την επέμβαση βλάστησης και τη λήψη κάθε υποδεικνυόμενου από τη δασική υπηρεσία μέτρου (π.χ. κρουνοί).

2. Σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος και, ελλείψει αυτών, σε δασικές εκτάσεις των κατηγοριών της παραπάνω παραγράφου, επιτρέπεται η εγκατάσταση μονάδων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων που παράγονται στην περιοχή, τυροκομικών μονάδων επεξεργασίας γάλακτος, ελαιοτριβείων, σφαγείων και χειρσαίων εγκαταστάσεων μονάδων υδατοκαλλιέργειας. Εξαιρετικώς η μετεγκατάσταση νομίμως λειτουργούντων ελαιοτριβείων, λόγω ένταξης των περιοχών λειτουργίας τους σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου επιτρέπεται και σε δάση των κατηγοριών της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου.

3. Η δημιουργία επιχειρηματικού πάρκου (Ε.Π.), κατά την έννοια του άρθρου 41 ν. 3982/2011 (Α' - 143) είναι δυνατή στις εκτάσεις της παραγράφου 2 του παρόντος. Στην περίπτωση που λόγω του χωροταξικού σχεδιασμού του επιχειρηματικού πάρκου απαιτείται να συμπεριληφθεί τμήμα δάσους, τούτο δεν εκχερσώνεται αλλά παραμένει υποχρεωτικά ως χώρος πρασίνου.

4. Ναυπηγεία, διυλιστήρια και δεξαμενές αποθήκευσης πετρελαιοειδών μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής τους επιτρέπεται να εγκατασταθούν σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος και δασικές εκτάσεις των κατηγοριών β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4, που δεν εμπίπτουν στις κατηγορίες α, δ, ε και ζ της παραγράφου 2 του αυτού άρθρου, εφόσον επιβάλλεται η εγκατάστασή τους στις εκτάσεις αυτές, λόγω της φύσης τους.

Άρθρο 52

Μεταλλεία - Λατομεία

1. Εξαιρουμένων των εκτάσεων της περιπτώσεως α' της παραγρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, η διενέργεια ερευνών δια γεωτρήσεων και δι' ανορύξεως φρεάτων ή στοών, επιτρέπεται μετά από έγκριση επέμβασης χορηγούμενη κατόπιν εισήγησης του αρμόδιου δασάρχη. Ειδικότερα η διενέργεια των παραπάνω ερευνών στις περιοχές της περιπτώσεως α' της παραγρ. 1 του ως άνω άρθρου 4 επιτρέπεται μόνο μετά την κατάρτιση των οικείων σχεδίων διαχείρισης και εφόσον προβλέπεται από αυτά η τέτοιου είδους επέμβαση. Για τη διενέργεια των παραπάνω ερευνών στις περιοχές των κατηγοριών β' της παραγρ. 1 και δ', ε' και ζ' της παραγρ. 2 του ιδίου ως άνω άρθρου, μπορεί να τεθούν πρόσθετοι όροι και περιορισμοί με την έγκριση επέμβασης. Με την έγκριση καθορίζονται οι υποχρεώσεις του ερευνητή για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την αποκατάσταση του τοπίου και της δασικής βλάστησης μετά το πέρας της έρευνας. Αντάλλαγμα χρήσης για την επέμβαση αυτή δεν καταβάλλεται. Η διενέργεια ερευνών δια γεωλογικών, κοιτασματολογικών, γεωφυσικών και γεωχημικών μεθόδων δεν απαιτεί έγκριση επέμβασης, παρά μόνο ενημέρωση της αρμόδιας Δασικής Αρχής.

2. Η εκμετάλλευση μεταλλείων και λατομείων δια της εξορύξεως, διαλογής, επεξεργασίας (μηχανικής, εμπλουτισμού, παραγωγής κονιαμάτων, σκυροδεμάτων και ασφαλτομιγμάτων και αποκομιδής μεταλλευτικών ή λατομικών ορυκτών, η διάνοιξη οδών προσπέλασης, η ανέγερση εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες της εκμετάλλευσης αυτών και η εναπόθεση στείρων ή καταλοίπων ή των υπολοίπων της βιομηχανικής επεξεργασίας των μεταλλευμάτων σε ειδικούς προς τούτο χώρους, επιτρέπεται κατόπιν έγκρισης επέμβασης εφόσον ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου. Για την επέμβαση αυτή καταβάλλεται αντάλλαγμα χρήσης που αφορά την επέμβαση στην επιφάνεια του εδάφους.

3. Σε περίπτωση που η Δασική Υπηρεσία κρίνει ότι η αποκατάσταση του φυσικού τοπίου και της δασικής βλάστησης των εκτάσεων των παραπάνω παραγράφων είναι ιδιαίτερα δυσχερής, επιβάλλει στον υπόχρεο προς αποκατάσταση να αναδασώσει μετά από υπόδειξή της, άλλες εκτάσεις μέχρι πενταπλάσιου εμβαδού και οι οποίες βρίσκονται στην περιοχή αρμοδιότητάς της. Η μη συμμόρφωση του υπόχρεου προς τα ανωτέρω, συνεπάγεται την επιβολή σε αυτόν των σχετικών δαπανών για την αποκατάσταση. Σε περίπτωση που έχει κατατεθεί εγγυητική επιστολή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 άρθρου 8 του ν. 1428/1984, όπως ισχύει, ακολουθείται η διαδικασία κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής και απόδοσης του ποσού στη δασική υπηρεσία, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για την αποκατάσταση. Ο υπόχρεος, αρνούμενος ή παραλείπων την εκπλήρωση των ανωτέρω, υπόκειται σε ποινική δίωξη κατά τα στο άρθρο 71 παρ. 9 του παρόντος νόμου οριζόμενα. Σε περίπτωση υποτροπής αίρεται υποχρεωτικά η κατά την παρ. 1 ή 2 του παρόντος άρθρου έγκριση.

4 . Εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων μπορούν να προβαίνουν σε εναπόθεση, επεξεργασία και αξιοποίηση αποβλήτων που προέρχονται από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ), επί τη βάση εγκεκριμένης μελέτης και σύμφωνα με την οικεία απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων αποκατάστασης του τοπίου και της δασικής βλάστησης, σε μεταλλεία και λατομεία των οποίων έπαυσε η λειτουργία για οποιονδήποτε λόγο χωρίς αποκατάσταση. Οι εγκαταστάσεις του συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης δύνανται να είναι μόνιμες ή προσωρινές. Οι τελευταίες απομακρύνονται με την ολοκλήρωση του έργου της αποκατάστασης.

Άρθρο 53

Έργα υποδομής

1. Η εκτέλεση μεγάλων έργων υποδομής, όπως αεροδρομίων, τεχνητών λιμνών, φραγμάτων, χερσαίων εγκαταστάσεων λιμένων και εγκαταστάσεων άντλησης υδρογονανθράκων σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, καθώς και δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, είναι επιτρεπτή εφ' όσον περί της εκτέλεσης τούτων στη συγκεκριμένη περιοχή υφίσταται ειδικός νόμος και κατά τους όρους τούτου. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η επέμβαση ενεργείται με έγκριση παρεχόμενη από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, σύμφωνα με τους όρους της εγκεκριμένης περιβαλλοντικής μελέτης, διά της οποίας δικαιολογείται η ανάγκη εκτέλεσης του έργου και η επιλογή της συγκεκριμένης θέσης.

2. Για την εκτέλεση μικρών έργων υποδομής, ήτοι μετεωρολογικών σταθμών, τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή εγκαταστάσεων έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, έργων συλλογής, αποθήκευσης και μεταφοράς υδάτων (εξωποτάμιες και εσωποτάμιες λιμνοδεξαμενές με τη βοήθεια μικρών φραγμάτων και ταμιευτήρων αυτών) για αρδευτικούς ή υδρευτικούς σκοπούς και αντλιοστασίων, απαιτείται έγκριση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η επέμβαση επιτρέπεται στα δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, εξαιρουμένων των κατηγοριών α και β παραγράφου 1 άρθρου 4 του παρόντος νόμου, καθώς και της κατηγορίας α παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου. Η έγκριση επέμβασης χορηγείται, μετά την έκδοση όλων των απαιτούμενων από την σχετική περί υδάτων νομοθεσία διατάξεων, εφ' όσον από την φύση των έργων επιβάλλεται η εφαρμογή της παραπάνω νομοθεσίας.

3. α. Για την εγκατάσταση δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, την κατασκευή υποσταθμών και κάθε, εν γένει, τεχνικού έργου που αφορά στην υποδομή και εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) ή μονάδες Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.) με χρήση Α.Π.Ε., περιλαμβανομένων των έργων σύνδεσης με το σύστημα ή το δίκτυο και των συνοδών έργων, καθώς και των αγωγών προσαγωγής νερού των εργοστασίων εμφιάλωσης νερού, των δικτύων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, όπως και των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, μέσα σε δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, αναδασωτέες, και δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, απαιτείται έγκριση που χορηγείται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, η οποία συνοδεύεται από διάγραμμα και τεχνική περιγραφή της θέσης του έργου και των κύριων χαρακτηριστικών του. Τα ανωτέρω δίκτυα, πρέπει κατά το δυνατόν να συνδυάζονται με το υφιστάμενο ή υπό εκτέλεση δίκτυο δασικών οδών ή με άλλα τεχνικά έργα.

β. Η εκτέλεση των ανωτέρω έργων απαγορεύεται εντός των πυρήνων των εθνικών δρυμών, των αισθητικών δασών και των κηρυγμένων μνημείων της φύσης.

γ. Ειδικότερα, εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης ηλιακής ενέργειας σε δάση και αναδασωτέες εκτάσεις απαγορεύονται.

4 . α. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων περί ασφάλειας των αεροπορικών πτήσεων, επιτρέπεται εντός δασικού χαρακτήρα εκτάσεων και αναδασωτέων, καθώς και εντός δημοσίων γαιών των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, η εγκατάσταση και λειτουργία εξοπλισμών για τη μέτρηση της ταχύτητας και των άλλων χαρακτηριστικών του ανέμου, όπως ιστών και παρεμφερών εγκαταστάσεων, καθώς και η εκτέλεση των τυχόν αναγκαίων έργων οδοποιίας πρόσβασης, ύστερα από έγκριση του οικείου Δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών, όπου δεν λειτουργεί Δασαρχείο. Η έγκριση αυτή χορηγείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος. Για τις προαναφερόμενες επεμβάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και τα τυχόν αναγκαία έργα οδοποιίας πρόσβασης, δεν απαιτείται το αντάλλαγμα χρήσης.

β. Για την εγκατάσταση του μετρητικού εξοπλισμού κατά την προηγούμενη παράγραφο, δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης κατά τις διατάξεις του ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α'), όπως ισχύει. Η διαδικασία αυτή απαιτείται για τα τυχόν αναγκαία έργα οδοποιίας πρόσβασης.

5. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και των συνοδών έργων αυτών μόνο σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος και ελλείψει αυτών, σε δασικές εκτάσεις ή δάση.

Άρθρο 54

Έργα πολιτιστικού χαρακτήρα

1. Για αρχαιολογικές έρευνες και ανασκαφές εντός δασών, δασικών εκτάσεων, αναδασωτέων εκτάσεων και δημοσίων γαιών των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, απαιτείται έγκριση επέμβασης. Η ανωτέρω έγκριση δεν απαιτείται για τη διενέργεια ερευνών στις ανωτέρω εκτάσεις, που βρίσκονται εντός κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων, θεσμοθετημένων ζωνών προστασίας αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων ως και για τη λήψη μέτρων προστασίας, συντήρησης, έρευνας και ανάδειξης των εν λόγω αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά στις ανωτέρω εκτάσεις των διατάξεων της αρχαιολογικής και της δασικής νομοθεσίας.

2. Εγκαταστάσεις πολιτιστικού χαρακτήρα επιτρέπεται να κατασκευασθούν εντός δημοσίων γαιών των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος και δασικών εκτάσεων, μετά από σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού. Η επέμβαση αυτή δεν είναι δυνατή σε εκτάσεις της κατηγορίας β της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.

3. Κατά την προβλεπόμενη στην παρ. 3 του άρθρου 52 του παρόντος αποκατάσταση φυσικού τοπίου και δασικής βλάστησης περιαστικού πρασίνου, κατά την έννοια του εδ. δ της παρ. 4 του άρθρου 3 του παρόντος, δύναται να προβλεφθεί στη σχετική μελέτη η διάθεση μέρους του προς αποκατάσταση χώρου για τη λειτουργία χώρου πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων. Σε αντιστάθμισμα της διατεθείσας κατά τα ανωτέρω έκτασης η Δασική Υπηρεσία επιβάλλει στον υπόχρεο να αναδασώσει μετά από υπόδειξή της, άλλη έκταση ίσου εμβαδού η οποία βρίσκεται στην περιοχή αρμοδιότητάς της.

Άρθρο 55

Στρατιωτικά έργα

1. Επιτρέπεται ελευθέρως σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, καθώς και σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, η κατασκευή οχυρωματικών έργων από το Υπουργείο Άμυνας, μετά από προηγούμενη ενημέρωση της οικείας δασικής Αρχής.

2. Επιτρέπεται σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, και ελλείψει αυτών σε δασικές εκτάσεις, και σε εξαιρετικές μόνον περιπτώσεις μετά από αιτιολογημένη έκθεση της αρμόδιας στρατιωτικής Αρχής σε δάση, η κατασκευή στρατιωτικών εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν την άμυνα της χώρας.

3. Η εγκατάσταση στρατώνων, στρατοπέδων, σχολών και κέντρων εκπαίδευσης σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος και ελλείψει αυτών σε δασικές εκτάσεις, επιτρέπεται κατόπιν έγκρισης επέμβασης.

Άρθρο 56

Ορειβατικά καταφύγια

1. Ορειβατικό καταφύγιο είναι κτηριακή εγκατάσταση δυναμικότητας μέχρι τριάντα κλίνες, σε υψόμετρο πάνω από εννιακόσια (900) μέτρα, που εξυπηρετεί την πεζοπορία, την ορειβασία και την αναρρίχηση.

2. Ορειβατικά μονοπάτια είναι τα μονοπάτια που χαράσσονται και χρησιμοποιούνται για πεζοπορία είτε στην ελληνική επικράτεια (εθνικά μονοπάτια), είτε αποτελούν τμήματα διεθνών μονοπατιών που διέρχονται από διάφορες χώρες (ευρωπαϊκά μονοπάτια). Για την χάραξη ή τη διάνοιξη ορειβατικών μονοπατιών απαιτείται έγκριση επέμβασης. Αντάλλαγμα χρήσης δεν απαιτείται.

3. Η πρόσβαση προς τα ορειβατικά καταφύγια ενεργείται από δημόσια ή δασική οδό, όπου υπάρχει, άλλως από ορειβατικά μονοπάτια. Την ευθύνη οροσήμανσης και συντήρησης των μονοπατιών έχουν οι κατά την επόμενη

παράγραφο δικαιούχοι, σε συνεργασία με τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες και την Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας – Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.).

4. Επιτρέπεται σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, και ελλείπει αυτών, σε δασικές εκτάσεις ή σε δάση, η εγκατάσταση ορειβατικού καταφυγίου από σωματεία ορειβατών, πεζοπόρων, αναρριχητών, τον οικείο Ο.Τ.Α. και τον Ε.Ο.Τ. Εξαιρούνται από την εγκατάσταση ορειβατικών καταφυγίων οι εκτάσεις των κατηγοριών γ', δ' και ε της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, εκτός εάν στα σχέδια διαχείρισης αυτών των περιοχών υπάρχει πρόβλεψη για εγκατάσταση και λειτουργία ορειβατικού καταφυγίου ή δίνεται η δυνατότητα εγκατάστασής τους κατόπιν εγκεκριμένης περιβαλλοντικής μελέτης.

5. Επιτρέπεται η εκμίσθωση του ορειβατικού καταφυγίου με την υποχρέωση τήρησης των όρων και προϋποθέσεων που περιλαμβάνονται στην απόφαση έγκρισης επέμβασης, που χορηγείται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή χορηγήθηκε κατ' εφαρμογή των προισχυουσών διατάξεων της δασικής νομοθεσίας.

Άρθρο 57

Λοιπές επεμβάσεις

1. Στις δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος και ελλείπει αυτών στις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ' και ε' της παραγράφου 1 και των κατηγοριών β', γ', στ' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, επιτρέπεται η επέμβαση για την κατασκευή: α) αθλητικών εγκαταστάσεων, β) εκπαιδευτικών κτηρίων με τις συνοδές τους εγκαταστάσεις, γ) νοσοκομείων, θεραπευτηρίων και εγκαταστάσεων των Περιφερειακών Συστημάτων Υγείας και Πρόνοιας (Πε.Σ.Υ.Π.), δ) ιερών ναών και παντός είδους μονών, μετοχιών αυτών ή ησυχαστηρίων, ε) σωφρονοστικών καταστημάτων, στ) εγκαταστάσεων των Σωμάτων Ασφαλείας, ζ) χώρου αποθήκευσης και επεξεργασίας στερεών και υγρών αποβλήτων, η) υδροτριβείων παραδοσιακού τύπου, θ) βοτανικών κήπων. Δικαιούχος των ανωτέρω επεμβάσεων είναι κατά περίπτωση ο εκάστοτε αρμόδιος φορέας ή το εκάστοτε αρμόδιο όργανο της κεντρικής ή αποκεντρωμένης διοίκησης ή ο οικείος ΟΤΑ ή ΦΟΣΔΑ. Κατ' εξαίρεση, στα υδροτριβεία παραδοσιακού τύπου, δικαιούχος μπορεί να είναι και φυσικό πρόσωπο. Εφόσον πρόκειται για ιδιωτικές δασικές εκτάσεις δικαιούχοι είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

2. Επιτρέπεται η χάραξη διαδρομών σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, στα δάση και τις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 και β', γ, στ και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου για την διεξαγωγή αγώνων μηχανοκίνητου αθλητισμού (τύπου motocross) και ποδηλάτου (mountain bike) μετά την έγκριση από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού τεχνικής έκθεσης σχετικά με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, το χρονοδιάγραμμα άσκησής της και διάγραμμα των τεχνικών στοιχείων των διαδρομών. Δικαιούχος της επέμβασης είναι σύλλογος ή φορέας που βάσει του καταστατικού του έχει το δικαίωμα να διοργανώνει τους αγώνες του πρώτου εδαφίου του παρόντος. Ο δικαιούχος χρησιμοποιεί την έκταση μόνο για τη διεξαγωγή του αγώνα, το δε υπόλοιπο χρονικό διάστημα την διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία ως μέρος του οικείου δασικού οικοσυστήματος. Η χάραξη της διαδρομής πραγματοποιείται χωρίς να καταστραφεί δασική βλάστηση, στην περίπτωση δε που αυτό κριθεί αναγκαίο, εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 6 β του άρθρου 45 του παρόντος Κεφαλαίου. Αντάλλαγμα χρήσης δεν καταβάλλεται.

3. Επιτρέπεται η έρευνα και οι σκαπτικές εργασίες για ανεύρεση θησαυρού εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ως και εντός δημοσίων γαιών των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος. Η έγκριση χορηγείται μετά την έκδοση της απαιτούμενης άδειας της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 6133/1934 (Α' - 172).

4. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος και ελλείπει αυτών στις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ' και ε' της παραγράφου 1 και των κατηγοριών β', γ', στ' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου "κέντρων υποδοχής και φιλοξενίας μεταναστών" καθώς επίσης και οι λόγω έκτακτων αναγκών προσωρινή εγκατάσταση και διαμονή σε αυτές πληγέντων από φυσικές καταστροφές.

5. Επιτρέπεται η εγκατάσταση δομικών ή μηχανικών κατασκευών, πάνω στις οποίες τοποθετούνται κεραιές, πομποί, αναμεταδότες και άλλες συναφείς εγκαταστάσεις, καθώς και η κατασκευή των απαραίτητων συνοδών

έργων αυτών (όπως οδοποιίας, οικίσκων) σε δάση, δασικές εκτάσεις, δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος και αναδασωτές εκτάσεις ή σε πυρήνες εθνικών δρυμών, ύστερα από έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), στην οποία ενσωματώνεται η έγκριση επέμβασης, ή υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) και έκδοση έγκρισης επέμβασης.

6. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος και ελλείψει αυτών σε δασικές εκτάσεις, για την εγκατάσταση πάρκων κεραίων, επί τη βάση της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας περί τηλεπικοινωνιών και της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

7. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος ως και σε δάση και δασικές εκτάσεις, με εξαίρεση τις εκτάσεις των κατηγοριών α και β της παρ. 1 και α και 3 της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος, για την κατασκευή χερσαίων εγκαταστάσεων υδατοδρομείων.

Άρθρο 58

Πάρκα και άλση

1. Υπό την επιφύλαξη των, στα άρθρα 48 παρ. 1 και 59 του παρόντος προβλεπομένων, δεν επιτρέπεται η μεταβολή του κύριου προορισμού και η αναίρεση της λειτουργίας των εκτάσεων των περ. i, ii, iii του εδαφίου β ως και του εδαφίου γ της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του παρόντος (πάρκα και άλση).

2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εγκρίνονται οι μελέτες διαχείρισης των πάρκων και αλσών. Της έγκρισης αυτής προηγείται θετική γνώμη της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού όπου αυτή απαιτείται για λόγους προστασίας των αρχαιοτήτων ή κηρυγμένων μνημείων δυνάμει των διατάξεων του ν. 3028/ 2002.

3. Η διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 71 του Δασικού Κώδικα (ν.δ. 86/1969), η οποία προστέθηκε στο άρθρο αυτό με την παρ. 8 του άρθρου 4 του ν. 3208/2003, ισχύει αναλόγως και για τα πάρκα και άλση, νοουμένου, αντί του αναφερομένου στην ως άνω διάταξη Υπουργού Γεωργίας, του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

4. Υφιστάμενα κτίρια και υποδομές εντός πάρκων και αλσών χωρίς έγκριση εξαιρούνται της κατεδάφισης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της ως άνω διάταξης της παρ. 6 του άρθρου 71 του Δασικού Κώδικα και της προβλεπομένης στη διάταξη αυτή υπουργικής απόφασης και εφόσον οι οικείοι Ο.Τ.Α. εξασφαλίσουν εντός τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος τις απαιτούμενες από την κείμενη νομοθεσία εγκρίσεις.

5. Κτίρια, εγκαταστάσεις και υποδομές που πραγματοποιήθηκαν από το Υπουργείο Δημοσίων Έργων και τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού σε εκτάσεις των περ. i, και ii της παραγράφου 4β του άρθρου 3 του παρόντος κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας εξαιρούνται της κατεδάφισης.

6. Τυχόν πράξεις της διοίκησης που εκδόθηκαν για την προστασία των εκτάσεων των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου ανακαλούνται.

7. Αποφάσεις κήρυξης εκτάσεων ως δασωτέων ή αναδασωτέων που αφορούν πάρκα και άλση αίρονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης κατόπιν σχετικής εισήγησης της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας μετά τη δημιουργία ή αναδημιουργία της δασικής βλάστησης.

8. Έργα απαραίτητα για τη λειτουργία των περιαστικών δασών, πάρκων και αλσών που συντηρούν και εμπλουτίζουν τη βλάστηση, βελτιώνουν την αισθητική του τοπίου, εξασφαλίζουν την άνετη, ασφαλή κίνηση και εξυπηρέτηση των επισκεπτών και διευκολύνουν τη σωματική άσκηση, την αναψυχή και την πνευματική ανάταση του ανθρώπου δεν συνιστούν μεταβολή της κατά προορισμό χρήσης των εν λόγω περιαστικών δασών, πάρκων και αλσών. Ο τυχόν αναδασωτέος χαρακτήρας τους δεν εμποδίζει την ανάπτυξη των έργων αυτών.

Άρθρο 59

Επιτρεπτές επεμβάσεις στα πάρκα και άλση

1. Σε πάρκα ή άλση και γενικότερα σε κοινόχρηστους χώρους πρασίνου δύναται με έγκριση της δασικής αρχής και κατόπιν εγκεκριμένων μελετών να κατασκευάζονται έργα του Μετρό ή του Τραμ και τα συνοδά έργα αυτών (π.χ. γραφεία) με την προϋπόθεση ότι θα αποκατασταθεί πλήρως από τον υπεύθυνο του έργου ή την

αναθέτουσα αρχή, μετά το πέρας των εργασιών κατασκευής και στο σύνολο της έκτασης επέμβασης η λειτουργία του πάρκου, του άλσους ή του χώρου πρασίνου ως φυσικού συστήματος εντός του αστικού ιστού.

2. ι. Η παραχώρηση της χρήσεως πάρκου ή άλσους επιτρέπεται μόνο σε ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση της αρμόδιας περιφερειακής δασικής υπηρεσίας, υπό τον όρο της μη μεταβολής του προορισμού ή της χρήσης της παραχωρούμενης έκτασης.

Επιτρέπονται έργα ή δραστηριότητες που είναι απολύτως αναγκαία για την λειτουργία του πάρκου ή άλσους.

ii. Οι παραχωρησιούχοι υποχρεούνται με ευθύνη και δαπάνες τους να συντηρούν και να βελτιώνουν τη βλάστηση, να διαχειρίζονται και να φυλάσσουν τις εκτάσεις που τους εκχωρούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Οι εκτάσεις αυτές διατηρούν στο ακέραιο πάντοτε το δασικό τους χαρακτήρα.

iii. Σε περίπτωση μη τήρησης των όρων της παραχώρησης, η τελευταία ανακαλείται.

3. Επιτρεπόμενες χρήσεις στις εκτάσεις του περιαστικού πρασίνου είναι αυτές της ήπιας αναψυχής και των κοινωφελών λειτουργιών. Οι τελευταίες εγκρίνονται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 60

Σχέδια πόλεως

1. Επέκταση εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή επέκταση οικισμού υφισταμένου προ του 1923 ή δημιουργία οικιστικής περιοχής εντός δάσους ή δασικής έκτασης δεν επιτρέπεται ούτε είναι δυνατή η καθ' οιονδήποτε τρόπον παραχώρηση ή εκχώρηση δημοσίου ή ιδιωτικού δάσους ή δασικής έκτασης, αντιστοίχως, προς δημιουργία ή επέκταση πόλεων, οικισμών ή οικιστικών περιοχών.

2. Επιτρέπεται η ένταξη δημόσιων γαιών των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος, σε οικιστική περιοχή, εφ' όσον η ένταξη αυτών επιβάλλεται από τον πολεοδομικό σχεδιασμό.

Άρθρο 61

Άδεια κτήσης γης από οικοδομικό συνεταιρισμό

1. Κάθε κτήση γης από οικοδομικό συνεταιρισμό για οικοδόμηση εκτός εγκεκριμένου σχεδίου πόλης ή οικιστικής περιοχής, υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Δασών, εφ' όσον πρόκειται για έκταση που δεν προστατεύεται ως έκταση δασικού χαρακτήρα, γεγονός που διαπιστώνεται από το δασικό χάρτη και αν δεν υπάρχει, με πράξη χαρακτηρισμού του αρμοδίου Δασάρχη. Η ως άνω έγκριση δεν εκδίδεται οσάκις κρίνεται αναγκαία η αναδάσωση κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παρ.2 του παρόντος νόμου.

2. Στην περίπτωση που η οικιστική αποκατάσταση των μελών οικοδομικού συνεταιρισμού δεν είναι δυνατή λόγω της δασικής μορφής των εκτάσεων που απέκτησε αυτός πριν την 11/6/1975, τότε ο αρμόδιος φορέας μέσω της «Τράπεζας Γης» και κατόπιν ειδικής εξουσιοδότησης από τον αρμόδιο Υπουργό Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και από τους συναρμόδιους Υπουργούς, όπου απαιτείται, δύναται να προβαίνει σε αγορά ακινήτων ή τμημάτων αυτών ιδιοκτησίας Οικοδομικών Συνεταιρισμών ή Ενώσεων Οικοδομικών Συνεταιρισμών, τα οποία βρίσκονται εν όλω ή εν μέρει εντός ιδιωτικών δασικών εκτάσεων, με σκοπό τη δημιουργία τίτλων δικαιώματος μεταφοράς συντελεστή δόμησης, τους οποίους εν συνεχεία θα παραχωρεί έναντι ανταλλάγματος στο Συνεταιρισμό ή την Ένωση εντός ακινήτων που χαρακτηρίζονται ως ακίνητα υποδοχής συντελεστή δόμησης Οικοδομικών Συνεταιρισμών.

Άρθρο 6 – Βάρος αποδείξεως - Ειδική αναγνώριση κατατμήσεων

1. Η παρ. 1^α του άρθρου 62 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επί των πάσης φύσεως αμφισβητήσεων, ή διενέξεων ή δικών μεταξύ του Δημοσίου, είτε ως ενάγοντος είτε ως εναγομένου είτε ως αιτούντος είτε ως καθ' ου ή αίτηση, και φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο

επικαλείται ή αξιώνει οποιοδήποτε δικαίωμα, εμπράγματο ή μη, επί των δασών, των δασικών εκτάσεων και των γαιών των παραγράφων 5^α και 5^β του άρθρου 3 του παρόντος, το ως άνω φυσικό ή νομικό πρόσωπον οφείλει να αποδείξει την παρ' αυτού ύπαρξη του δικαιώματός του.

·⁽¹⁾ Κατ'εξαιρέση η διάταξη αυτή δεν ισχύει στις περιφέρειες των Πρωτοδικείων των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης, των Νομών Λέσβου, Σάμου και Χίου, των νήσων Κυθήρων, Αντικυθήρων καθώς και της περιοχής της Μάνης όπως αυτή ορίζεται από διοικητικά όρια των Καλλικρατικών Δήμων Ανατολικής και Δυτικής Μάνης».

2. . Οι παράγραφοι 1(β), 2 και 3 του άρθρου 62 του ν. 998/1979 καταργούνται.

3. Το εδάφιο α της παραγράφου 1 του άρθρου 65 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

Καταμήσεις επί δασών και δασικών εκτάσεων του άρθρ.1 του Ν.Δ.86/69 "περί δασικού κώδικος" επελεθούσες κατά τους αναδασμούς στις κτηματικές περιοχές Μαντουδίου, Τσούκας, Καλυβίων-Σπαθαρίου, Σπαθαρίου, Αγίας 'Αννης, Κεράμειας, Μονοκαρυάς, 'Ανω Πισσώνος, Κάτω Πισσώνος, Στρόφων, Γαλατσώνος, Στροφυλίας, ως και στις κτηματικές περιοχές της τοπικής κοινότητας Μετοχίου της εδαφικής περιφέρειας Κηρέως και του αγροκτήματος Γερακιούς, τοπικής κοινότητας του Δήμου Ιστιαίας – Αιδηψού του Νομού Ευβοίας θεωρούνται ως νομίμως γενόμενες από την περάτωση των αναδασμών τούτων κατά τις διατάξεις του Α.Ν.821/48 "περί αναδιανομής αγροτικών κτημάτων" κυρωθέντος με το Ν.Δ.1110/49».

Άρθρο 7- Δενδροκομική εκμετάλλευση καστανοτεμαχίων

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 66 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«1. Επί καστανοτεμαχίων που βρίσκονται μέσα σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις ή σε δημοτικές ή διακατεχόμενες δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, εξαιρουμένων των κατηγοριών β της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, και στα οποία φύονται περισσότερα των πέντε (5) κατά στρέμμα εξημερωμένων ή μη καστανοδένδρων, μπορεί να παραχωρηθεί αντί τιμήματος χρήσης το δικαίωμα της δενδροκομικής εκμετάλλευσης αυτών σε μόνιμους κατοίκους του οικείου ΟΤΑ, κατά προτεραιότητα δε, σε κατ' επάγγελμα γεωργούς ή κτηνοτρόφους.

2. Ο δικαιούχος προβαίνει σε περιποίηση των καστανοδένδρων, σε εμβολιασμούς αυτών, σε καθαρισμό της άγριας βλάστησης, σε συμπληρωματικές φυτεύσεις καστανοδένδρων και σε άλλα δασοκομικά ή διαχειριστικά μέτρα, σύμφωνα με τους όρους της παραχώρησης κατόπιν μελέτης συνταγμένης από δασολόγο. Σε περίπτωση μη τήρησης των όρων αυτών κηρύσσεται έκπτωτος και επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο αναγόμενο σε 3.000 ευρώ ανά στρέμμα».

2. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 66 του Ν. 998/1979 καταργούνται.

Άρθρο 8 - Αγροί που άλλαξαν μορφή

5. Το άρθρο 67 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 67

Αγροί που άλλαξαν μορφή

1. α. Εκτάσεις που εμφανίζονται στις αεροφωτογραφίες του 1945, ή εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς του 1960, με αγροτική μορφή και δασώθηκαν μεταγενεστέρως, επί των οποίων δεν προβάλλονται δικαιώματα από το δημόσιο και υπάρχουν τίτλοι ιδιοκτησίας οι οποίοι έχουν αποκτηθεί και μεταγραφεί πριν από την 23^η Φεβρουαρίου 1946, θεωρούνται ιδιωτικές.

Πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής που έχουν εκδοθεί για τις ανωτέρω εκτάσεις ανακαλούνται.

β. Όσες από τις εκτάσεις της περιπτώσεως (α) στερούνται των παραπάνω τίτλων, μπορούν να αποδοθούν, εφόσον έχουν μορφή δασικής έκτασης, αποκλειστικά και μόνο για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση κατόπιν αιτήσεως του επικαλουμένου δικαιώματα κυριότητας επ'αυτών, δυνάμει τίτλου ιδιοκτησίας μεταγενεστέρου μεν της 23^{ης} Φεβρουαρίου 1946, όχι όμως νεώτερου της 6^{ης} Ιουνίου 1975.

2. Εάν οι εκτάσεις της περιπτώσεως (α) εντάσσονται στην παρ. 1(α) του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, διατηρούν τη μορφή τους και διαχειρίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας..

Εάν αντιθέτως αυτές εντάσσονται στην παράγραφο 1(β) του ως άνω άρθρου 3, τότε σ'αυτές επιτρέπεται κατόπιν αιτήσεως του ιδιοκτήτη και σχετικής άδειας του αρμόδιου δασάρχη αποκλειστικά και μόνο η γεωργική και η δενδροκομική εκμετάλλευση υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 47 παρ. 4(α), (β) και (γ) του παρόντος νόμου, απαγορευομένης περαιτέρω της αλλαγής χρήσης.

3. Σε περίπτωση προσκόμισης από τρίτον των τίτλων της παρ. 1(α) ή τυχόν οριστικής επιλύσεως του ιδιοκτησιακού με αμετάκλητη δικαστική απόφαση επί της συγκεκριμένης εκτάσεως, ανακαλείται η σχετική άδεια του δασάρχη αζημίως για το δημόσιο.

4. Ο ειδικότερος χαρακτηρισμός της έκτασης ως δάσους ή δασικής, προκειμένης της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού, διενεργείται, εάν μιν υπάρχει κυρωμένος δασικός χάρτης από την Επιτροπή Δασολογίου Περιφερειακής Ενότητας της παραγράφου 5 του άρθρου 26 του ν. 3889/2010, όπως ισχύει, άλλως με πράξη χαρακτηρισμού, κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, η οποία εκδίδεται ακόμη και στην περίπτωση που η συγκεκριμένη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα.

Ο κατά τα ανωτέρω χαρακτηρισμός διενεργείται κατόπιν εξέτασης εκ μέρους του Δασάρχη ή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών του Νομού άνευ Δασαρχείου των τίτλων ιδιοκτησίας του ενδιαφερομένου και των συνυποβληθέντων από αυτόν σχετικών πιστοποιητικών μεταγραφής και τοπογραφικού διαγράμματος.

Στην περίπτωση που η έκταση χαρακτηριστεί ως μη υπαγόμενη στην παρ. 1(α) του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, η σχετική πράξη αναδάσωσης ανακαλείται, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες από τη δασική νομοθεσία προϋποθέσεις για τη γεωργική και τη δενδροκομική εκμετάλλευση της έκτασης».

Άρθρο 9

Απαγόρευση ανοικοδόμησης δασικών εν γένει εκτάσεων.

Μετά το άρθρο 67 του ν. 998/1979 προστίθεται άρθρο 67^Α ως εξής:

«Άρθρο 67^Α

Απαγόρευση ανοικοδόμησης δασικών εν γένει εκτάσεων

1 . Απαγορεύεται η ανέγερση οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων ή κατασκευών οριστικής ή προσωρινής μορφής καθώς και η καταπάτηση, εκχέρσωση και φύτευση μη δασικών φυτών εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ή δημόσιων γαιών των παραγράφων 5^α και 5β του παρόντος, πλην των προβλεπόμενων στο έκτο κεφάλαιο του παρόντος νόμου επιτρεπτών επεμβάσεων.

2 .α. Με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στις παραγράφους 7 - 10 του παρόντος άρθρου, ανεγερθείσες ή ανεγειρόμενες οικοδομές, κτίσματα, κατασκευές και πάσης φύσεως εγκαταστάσεις σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις ή κατά τεκμήριο δημόσιες γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος κατεδαφίζονται υποχρεωτικά, τα δε μη δασικά φυτά απομακρύνονται, μετά από απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και σύμφωνα με τους όρους των επόμενων παραγράφων 2β έως 6 του παρόντος.

β) Οι αποφάσεις κατεδάφισης-απομάκρυνσης που αφορούν σε περιοχές της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εκτελούνται από την αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με το συντονισμό, τη συνδρομή και την παρακολούθηση της Ε.Υ.Ε.Κ.Α., όπου αυτή απαιτείται.

3. Η απόφαση περί κατεδάφισης-απομακρύνσεως εκδίδεται μετά από κλήτευση προ πέντε πλήρων ημερών , του φερόμενου ως κυρίου ή νομέα ή κατόχου ή του εργολάβου της οικοδομής του κτίσματος, ή της εγκαταστάσεως. Η κλήτευση αυτή ενεργείται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Αν τα παραπάνω πρόσωπα είναι άγνωστα ή άγνωστης διαμονής η κλήση τοιχοκολλάται στην είσοδο του κτίσματος.

Κατά της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί κατεδάφισης επιτρέπεται αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της τοποθεσίας του ακινήτου εντός δεκαπέντε (15) ημερών, από την κοινοποίησή της στον αιτούντα ή από την τοιχοκόλληση της στο κτίσμα.

Η προθεσμία και η άσκηση της αίτησης ακυρώσεως δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Δύναται όμως ο ενδιαφερόμενος να ζητήσει, εντός της ίδιας δεκαπενθήμερης προθεσμίας, από το διοικητικό Εφετείο την αναστολή της εκτελέσεως της αποφάσεως, εφόσον έχει ασκήσει αίτηση ακύρωσης..

Εντός της ίδιας δεκαπενθήμερης προθεσμίας, η αίτηση ακυρώσεως και η αίτηση αναστολής εκτέλεσης επιδίδονται μαζί με την πράξη ορισμού δικασίμου και με επιμέλεια του αιτούντα στον εκδώντα την απόφαση κατεδάφισης-απομακρύνσεως Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, άλλως τα ένδικα αυτά βοηθήματα απορρίπτονται ως απαράδεκτα.

Εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση αυτή ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης υποχρεούται να καταρτίσει και αποστείλει στο δικαστήριο τον κατά το άρθρο 23 του Π.Δ. 18/1989 φάκελο.

Στον φάκελο αυτόν περιλαμβάνεται υποχρεωτικά βεβαίωση της αρμόδιας δασικής αρχής περί του χαρακτήρα της εκτάσεως επί της οποίας έχει ανεγερθεί το κτίσμα ως δάσους, δασικής, αναδασωτέας έκτασης ή δημόσιας γαίας των παραγράφων 5^α και 5β του παρόντος ως και περί της καταστροφής της από πυρκαγιά, όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση.

Η αίτηση ακύρωσης και η αίτηση αναστολής εκτέλεσης είναι απαράδεκτες εάν ο ενδιαφερόμενος δεν καταθέσει μέχρι την προτεραιότητα της συζητήσεως της υποθέσεως όλα τα αποδεικτικά έγγραφα.

Δασικοί υπάλληλοι που προτείνονται από το Δημόσιο ως μάρτυρες εξετάζονται υποχρεωτικά.

Η αναστολή χορηγείται εφόσον πιθανολογείται το βάσιμο των λόγων της αίτησης ακύρωσης.

Η αίτηση ακύρωσης συζητείται υποχρεωτικά εντός εξήντα (60) ημερών από την κατάθεσή της και η οριστική απόφαση εκδίδεται εντός 15 ημερών από τη συζήτηση και σε κάθε περίπτωση εντός 75 ημερών από την κατάθεση της αίτησης ακύρωσης. Η απόφαση κοινοποιείται με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου εντός 10 ημερών από τη δημοσίευση της στους διαδίκους στον οικείο δασάρχη και στον Υπουργό Οικονομικών, εφαρμοζόμενου αναλόγως και για την κοινοποίηση αυτήν του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Π.Δ. 18/1989.

4. Για την κατεδάφιση συντάσσεται πρωτόκολλο στο οποίο αναφέρονται, τα ευρεθέντα στο κατεδαφιζόμενο κινητά πράγματα, καθώς και το όνομα του διοριζόμενου μεσεγγυούχου.

Εάν εντός 6 μηνών τα κινητά δεν διεκδικηθούν περιέρχονται στην κυριότητα του Δημοσίου.

5. Από της κλητεύσεως και μέχρι την κατεδάφιση ο κύριος νομέας ή κάτοχος υποχρεούνται εις ολόκληρον έκαστος, στην καταβολή ειδικής αποζημιώσεως που επιβάλλεται με πρωτόκολλα του οικείου δασάρχη, από τα οποία το πρώτο εκδίδεται και κοινοποιείται εφαρμοζόμενης αναλόγως και της παρ. 3 του παρόντος άρθρου εντός 10 ημερών από την κοινοποίηση στο δασάρχη της δικαστικής αποφάσεως της παρ. 3. Της υποχρέωσως αυτής απαλλάσσονται οι παραπάνω, προκειμένου περί οικοδομικών κτισμάτων ή εγκαταστάσεων εντός των εκτάσεων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, εφόσον αυτά παραδοθούν οικειοθελώς στο Δημόσιο προς κατεδάφιση με τη σύνταξη από το δασάρχη πρωτοκόλλου παραδόσεως και παραλαβής.

Κατά των πρωτοκόλλων επιβολής αποζημίωσης, τα οποία εκδίδονται ανά έτος μέχρι την κατεδάφιση ή την ως άνω οικειοθελή παράδοση, χωρεί αίτηση ακύρωσης εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίησή τους, ενώπιον του διοικητικού Εφετείου της τοποθεσίας του ακινήτου.

Είναι απαράδεκτοι οι λόγοι ακυρώσεως κατά το μέρος που καλύπτονται από την απόφαση επί της αιτήσεως ακυρώσεως κατά της πράξεως του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί κατεδάφισως, ως και εκείνοι που δεν αποδεικνύονται αμέσως.

Τα ποσοστά των αποζημιώσεων που καθίστανται οριστικά, είτε γιατί δεν ασκήθηκε προσφυγή είτε γιατί η ασκηθείσα απορρίφθηκε εν όλω ή εν μέρει, βεβαιώνονται στις αρμόδιες ΔΟΥ εισπράττονται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ (ν.δ. 356/1974) και αποδίδονται ως έσοδο στον ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Το ύψος της αποζημιώσεως ανά τετραγωνικό μέτρο κτίσματος και ανά ημέρα διατηρήσεως αυτού ορίζεται σε ένα ευρώ.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ευθέως ή αναλόγως οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας.

6. Πρωτόκολλα επιβολής ειδικής αποζημίωσης, που εκδόθηκαν κατά το παρόν άρθρο ανακαλούνται, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι εντός ανατρεπτικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, προβούν στην κατεδάφιση των αυθαίρετων κτισμάτων που ανεγέρθηκαν σε εκτάσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

7. Ειδικότερα η κατεδάφιση αυθαίρετων κατασκευών που ανεγείρονται σε δάση και δασικές εκτάσεις μετά την κήρυξη τους ως αναδασωτέων λόγω καταστροφής τους από πυρκαγιά που έλαβε χώρα από το 2007 και εντεύθεν, χωρεί κατά την διαδικασία των επόμενων παραγράφων 8 και 9 του παρόντος. Για την απόδειξη του

χρόνου ανέγερσης των κτισμάτων γίνεται χρήση των αεροφωτογραφιών βάσει των οποίων κηρύσσονται αναδασωτές οι δασικές εκτάσεις.

8. Για την κατεδάφιση στις περιπτώσεις της ανωτέρω παραγράφου συνάσσονται «πρωτόκολλα κατεδάφισης», από τριμελείς Επιτροπές που συνιστώνται και συγκροτούνται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τα ανωτέρω πρωτόκολλα εκτελούνται παραχρήμα, ανεξάρτητα από το στάδιο στο οποίο βρίσκεται το ανεγειρόμενο κτίσμα, με μέριμνα της οικείας τριμελούς επιτροπής, και με το συντονισμό, τη συνδρομή και την παρακολούθηση της Ε.Υ.Ε.Κ.Α., μη επιτρεπομένης οποιασδήποτε διοικητικής ή δικαστικής αίτησης, η οποία αποσκοπεί στην αναστολή της κατεδάφισης. Οι αστυνομικές αρχές οφείλουν να παράσχουν τη συνδρομή τους στην επιτροπή για την πραγματοποίηση της κατεδάφισης, εφόσον τους ζητηθεί. Ανάλογη υποχρέωση έχουν και οι λοιπές Κρατικές Αρχές, όπως και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου ή δεύτερου βαθμού, κυρίως με τη διάθεση μηχανικών μέσων και προσωπικού. Την επιτροπή μπορεί να συνδράμουν στο έργο της και οποιαδήποτε άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, με τη διάθεση των κατάλληλων μηχανικών μέσων και του προσωπικού, εφόσον προσφέρονται προς τούτο και η συνδρομή τους ήθελε κριθεί αναγκαία ή χρήσιμη από την επιτροπή. Τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου τελούν υπό την εποπτεία της επιτροπής και ενεργούν σύμφωνα με τις εντολές της.

9. Στο πρωτόκολλο περιγράφονται συνοπτικά τα χαρακτηριστικά και οι διαστάσεις του κτίσματος, το στάδιο στο οποίο βρίσκεται και τα στοιχεία των εμπλεκόμενων με οποιονδήποτε τρόπο στην ανέγερση του, αν είναι γνωστά, στους οποίους και επιδίδεται, αν βρίσκονται στο χώρο ανέγερσης του κτίσματος ή στην κατοικία τους, αν η διεύθυνση τους είναι γνωστή, άλλως τοιχοκολλάται στο κτήριο του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού καταστήματος. Σε κάθε περίπτωση, συντάσσεται έκθεση επίδοσης, η οποία υπογράφεται από δικαστικό επιμελητή ή το δημόσιο όργανο που το επιδίδει και αυτόν στον οποίο αφορά ή τον Γραμματέα του οικείου δήμου ή κοινότητας αντίστοιχα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 44 επόμενα του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (ΦΕΚ 97/Α') Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας».

Άρθρο 10 - Ποινικές διατάξεις

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 70 του Ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος εκχερσώνει, υλοτομεί αποψιλωτικά, καλλιεργεί ή φυτεύει μη δασικά φυτά σε έκταση δημόσια ή ιδιωτική, που κηρύχθηκε αναδασωτέα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε 100 τετραγωνικά μέτρα που καταστρέφονται. Ειδικά η χρηματική ποινή για καταστροφή πέραν του ενός στρέμματος αναδασωτέας εκτάσεως αυξάνεται σε έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ για κάθε επιπλέον 100 τετραγωνικά μέτρα αναδασωτέας εκτάσεως που καταστρέφονται. Οι ποινές αυτές είναι ανεξάρτητες από τις ποινές των παρ. 1 και 2 του άρθρου 71 του παρόντος νόμου για την ανοικοδόμηση αναδασωτέων εκτάσεων.

Επίσης επιβάλλεται διοικητική ποινή προστίμου με πράξη καταλογισμού του οικείου δασάρχη, η οποία εκδίδεται μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτόν της τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης που εκδίδεται σε βάρος των αναφερόμενων στο προηγούμενο εδάφιο προσώπων. Με μέριμνα της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής γνωστοποιούνται οι εν λόγω αποφάσεις, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευσή τους, στον οικείο δασάρχη. Το εν λόγω πρόστιμο ισούται με 1.467 ευρώ πολλαπλασιαζόμενα επί το συντελεστή Μ της παραγράφου 5 του άρθρου 16 του Π.Δ. 437/1981 (ΦΕΚ 120 Α') και με την έκταση που καταστρέφεται σε στρέμματα.

Το πρόστιμο εισπράττεται κατά τα ισχύοντα για την είσπραξη Δημοσίων Εσόδων και αποδίδεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, ως δαπάνη αποκατάστασης της δασικής βλάστησης που καταστράφηκε. Με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 107 του Ν.Δ. 86/1969, όπως ισχύει, ο ιδιοκτήτης και ο κάτοχος ποιμνίου που συλλαμβάνεται με το ποίμνιό του μέσα σε αναδασωτέα έκταση ή που δεν λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να μην εισέρχονται τα ζώα μέσα σε αναδασωτέα έκταση, καθώς και αυτός που επιτρέπει τη βοσκή σε τρίτους, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από πεντακόσια (500) μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.

Σε περίπτωση υποτροπής από τον ίδιο δράστη επί της ίδιας ή άλλης αναδασωτέας έκτασης οι παραπάνω ποινές κάθε παράβασης και το πρόστιμο διπλασιάζονται και η ποινή φυλάκισης δεν μετατρέπεται και δεν αναστέλλεται".

3. Το άρθρο 71 του Ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι παραβάτες (εργολάβοι, υπεργολάβοι, κατασκευαστές, οι εντολείς τους και κάθε τρίτος που επιχειρεί, άνευ δικαιώματος ή καθ' υπέρβαση των υπό του ν. 998/1979 προβλεπόμενων εξαιρέσεων την ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή κατασκευάσματος εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ή δημοσίων γαιών των παραγράφων 5^α και 5^β του άρθρου 3 του παρόντος, τιμωρούνται με κάθειρξη τουλάχιστον 5 ετών και χρηματική ποινή από 20.000 μέχρι 200.000 ευρώ.

2. Οι συμπράκτοντες στην ανοικοδόμηση ή κατασκευή υπάλληλοι και εργάτες των προσώπων της προηγούμενης περίπτωσης, οι συνεργάτες αυτών και κάθε τρίτος που παρέχει άμεση ή έμμεση συνδρομή πριν ή κατά την ανέγερση του κτίσματος ή της κατασκευής τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή από 2.000 ευρώ μέχρι 20.000 ευρώ.

3. Όποιος εκχερσώνει παράνομα δάσος, δασική έκταση ή δημόσια γαία των παραγράφων 5^α και 5^β του άρθρου 3 του παρόντος, όποιος καλλιεργεί έκταση των ανωτέρω κατηγοριών που έχει εκχερσωθεί παράνομα ή φυτεύει μη δασικά φυτά ή παραβιάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο την κατά προορισμό χρήση δάσους, δασικής εκτάσεως ή δημόσιας γαίας των παραγράφων 5^α και 5^β του άρθρου 3 του παρόντος, καθώς και όποιος ενεργεί επί εκχερσωθείσης παράνομα εκτάσεως πράξεις διακατοχής τιμωρείται με τις ποινές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και εκείνοι κατ' εντολή ή παρότρυνση ή οποιαδήποτε υποβοήθηση των οποίων τελέσθηκαν οι παραβάσεις αυτές.

4. Κατά των παραβατών των προηγούμενων παραγράφων επιβάλλεται υποχρεωτικώς δήμευση των προϊόντων των ως άνω αξιοποιούνων πράξεων ως και των αντικειμένων, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ή ήταν προορισμένα για την τέλεσή τους.

5. Απαγορεύεται η σύνδεση των αναφερόμενων στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου οικοδομών, κτισμάτων και εγκαταστάσεων με τα δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, τηλεπικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου. Οι παραβάτες τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή από 3.000 μέχρι 30.000 ευρώ.

6. Το πρωτόκολλο κατεδάφισης- απομάκρυνσης κοινοποιείται εντός δύο (2) ημερών από την έκδοση του στον αρμόδιο εισαγγελέα. Η μη τήρηση των ως άνω υποχρεώσεων αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα και δεν επηρεάζει το κύρος της διαδικασίας.

7. Αναστολή της ποινής δεν επιτρέπεται. Η έφεση δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης.

8. Εκτελεστές έργων διανοίξεως οδών μη συμμορφούμενοι προς τις κατ' άρθρο 48 παρ. 1 του παρόντος νόμου υποδείξεις της δασικής υπηρεσίας τιμωρούνται, σύμφωνα με το άρθρ.458 Π.Κ.

9. Οι μη συμμορφούμενοι με τις περί αποκατάστασης του φυσικού τοπίου και της δασικής βλάστησης υποχρεώσεις του άρθρου 52 του παρόντος ως και με τις κατ' εφαρμογή αυτού από τη δασική αρχή επιβαλλόμενες υποχρεώσεις τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και με χρηματική ποινή από 2.000 ευρώ μέχρι 20.000 ευρώ.

10. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται και οι μη συμμορφούμενοι με τις υποχρεώσεις του άρθρου 49 του παρόντος ως και με τις κατ' εφαρμογή αυτού από τη δασική αρχή επιβαλλόμενες υποχρεώσεις».

Άρθρο 11 – Εξουσιοδοτήσεις

Το άρθρο 78 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι δυνατή η αύξηση του αριθμού των προβλεπόμενων με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του παρόντος νόμου επιτροπών.

- 2.** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ρυθμίζονται τα θέματα σχετικά με την ίδρυση και λειτουργία του δικτυακού τόπου στον οποίο λαμβάνει χώρα η κεντρική ανάρτηση της πράξεως χαρακτηρισμού του άρθρου 14 του παρόντος νόμου ως και της απόφασης της Επιτροπής επί των αντιρρήσεων κατ' αυτής, με τη δημιουργία και τήρηση κεντρικού αρχείου, με τη συλλογή, ταξινόμηση, καταχώριση και επεξεργασία προς ανάρτησή της, την έκδοση κωδικού αριθμού διαδικτυακής ανάρτησης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.
- 3.** Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ο τύπος, τα απαιτούμενα στοιχεία της αίτησης, καθώς και ο τύπος, το περιεχόμενο και τα στοιχεία της ανωτέρω πράξης χαρακτηρισμού του Δασάρχη ως και της απόφασης της Επιτροπής επί των αντιρρήσεων κατ' αυτής. Με κοινή υπουργική απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ηλεκτρονική διαδικασία υποβολής αιτήσεων και έκδοσης πράξης του Δασάρχη, καθώς και αυτόματης εισαγωγής των στοιχείων στην ταυτότητα του κτιρίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 3843/2010.
- 4.** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία υπαγωγής επενδύσεων στη διάταξη της παραγράφου 10α του άρθρου 14 του παρόντος νόμου.
- 5.** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζεται το ύψος του ανταλλάγματος χρήσης του άρθρου 45 του παρόντος για κάθε κατηγορία επεμβάσεων, η διαδικασία επιβολής και είσπραξης του και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
- 6.** Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησης της έγκρισης γεωργικής εκμετάλλευσης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι υποχρεώσεις του δικαιούχου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 47 του παρόντος νόμου.
- 7.** Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται ο τύπος του τίτλου κυριότητας της παραγράφου 12 του άρθρου 47 του παρόντος νόμου.
- 8.** Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές χάραξης, σήμανσης, διάνοιξης και συντήρησης των ορειβατικών μονοπατιών της παραγράφου 2 του άρθρου 56 του παρόντος νόμου.
- 9.** Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται το ανώτατο εμβαδό της παραχωρουμένης έκτασης, ο τύπος του παραχωρητηρίου, τα δικαιούχα πρόσωπα και η σειρά προτίμησης αυτών, οι υποχρεώσεις του προσώπου στο οποίο έγινε η παραχώρηση για να καλλιεργεί και να καρπύεται κατά τρόπο επιμελή και συνεχή τα καστανοτεμάχια, οι όροι έκπτωσης και αποβολής σε περίπτωση εγκατάλειψης, καταστροφής ή πλημμελούς εκμετάλλευσης, το ύψος του τιμήματος και ο τρόπος καταβολής του, ο τύπος της προβλεπόμενης στην παράγραφο 2 του άρθρου 66 του παρόντος ειδικής μελέτης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 66 του παρόντος νόμου.
- 10.** Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται οι προδιαγραφές σύνταξης των μελετών διαχείρισης των πάρκων και αλσών της παραγράφου 2 του άρθρου 58 του παρόντος νόμου.
- 11.** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι δικαιούχοι ανταλλαγής, τα κριτήρια κατάταξης αυτών κατά σειρά προτεραιότητας, ο τρόπος εκτίμησης της αξίας των προς ανταλλαγή εκτάσεων, οι όροι της ανταλλαγής, η διαδικασία και κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 61 του παρόντος νόμου.
- 12.** Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αξίας δάσους, δασικής έκτασης ή δημόσιας γαίας των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.
- 13.** Η ακολουθητέα, κατά την κατεδάφιση αυθαίρετου κτίσματος, σύμφωνα με το άρθρο 67Α του παρόντος, ροή των εργασιών μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών ως και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου 4 του ανωτέρω άρθρου ρυθμίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Ομοίως με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος της προβλεπόμενης στην παράγραφο 5 του ανωτέρω άρθρου αποζημιώσεως και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής της παραγράφου αυτής.

14. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζεται το ύψος και ο τρόπος υπολογισμού του προστίμου, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια για τη νομιμοποίηση υφιστάμενων, κτισμάτων σε κατασκηνώσεις και παιδικές εξοχές.

15. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων, μπορούν να εξαιρούνται από την κατεδάφιση υφιστάμενες κατασκευές, όπως κτήρια ή τμήματα κτηρίων, λοιπές εγκαταστάσεις ή κατασκευές, παρακολουθήματα κ.λπ., σε κατασκηνώσεις και παιδικές εξοχές της προηγούμενης παραγράφου, έστω και αν ο τρόπος κατασκευής τους δεν συμβιβάζεται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, εφόσον διασφαλίζεται η προστασία του ευρύτερου φυσικού περιβάλλοντος και η διατήρηση της φυσιογνωμίας της περιοχής εγκατάστασης της κατασκήνωσης. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η διαδικασία εφαρμογής της ως άνω εξαιρετικής αρμοδιότητας του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις διατήρησης, ενώ μπορούν να επιβάλλονται οι αναγκαίες προσαρμογές στα κτίρια και στις εγκαταστάσεις προκειμένου να εξαιρεθούν της κατεδάφισης.

16. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές των εγκαταστάσεων των εκτροφείων θηραμάτων του άρθρου 47^α του παρόντος νόμου.

17. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ρυθμίζονται οι λοιπές αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 3208/2003 (ΦΕΚ Α' 303) ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΑΣΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ (Ν.Δ. 86/1969) (ΦΕΚ Α' 7).

Άρθρο 12 - Ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε δάση, δασικές εκτάσεις και γαίες των παραγράφων 5α και 5β του άρθρου 3 του παρόντος που:

Ι. Αναγνωρίστηκαν κατά κυριότητα:»

2. Η περίπτωσης θ' και ι' του τμήματος Ι του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

«θ) Με τις διατάξεις του Ν. 248/1976, σε ό,τι αφορά:

α) τις δασικές εκτάσεις που με τον ανωτέρω Νόμο κρίθηκε ότι δεν ανήκουν στο Δημόσιο,

β) τις εκτάσεις που εμφανίζονται στον προσωρινό κτηματικό χάρτη του Ν. 248/1976 ως μη δασικές, καθώς και εκείνες που κρίθηκε με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, κατά τη διαδικασία των άρθρων 12 επ. του Ν. 248/1976, ότι δεν αποτελούν δάσος ή δασική έκταση και αν ακόμη απέκτησαν μεταγενεστέρως δασικό χαρακτήρα, εφόσον: i) οι ανωτέρω εκτάσεις ή τμήματα τους απώλεσαν τον εν λόγω δασικό χαρακτήρα από επεμβάσεις, οι οποίες έγιναν σε εκτέλεση διοικητικών πράξεων, που εκδόθηκαν μέχρι τις 31.3.2011, ισχύοντος του ανωτέρω όρου, μόνο ως προς το μέρος των εκτάσεων που καταλαμβάνεται από τις πράξεις αυτές ή ii) έχουν εκδοθεί για τις εκτάσεις αυτές ή για τμήματα τους μέχρι τις 31.3.2011 από τις αρμόδιες δασικές αρχές διοικητικές πράξεις, βεβαιωτικές του διαπιστωθέντος, κατ' εφαρμογή του Ν. 248/1976, μη δασικού χαρακτήρα αυτών».

«ι) Με τις διατάξεις του Αγροτικού Κώδικα».

3. Μετά την περίπτωση ι' του τμήματος Ι του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, προστίθεται νέα περίπτωση κ', ως εξής:

«κ) Με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν.δ. 2185/1952 «περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως κτημάτων προς αποκατάστασιν ακτημόνων καλλιεργητών και κτηνοτρόφων» (ΦΕΚ 217 Α΄) και του άρθρου 26 του ν. 2040/1992, σε ό,τι αφορά τις δασικές εκτάσεις της παραγράφου 1β, τις εκτάσεις της παραγράφου 5^α (πρώην 6β) και τις υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει».

4. Στο τμήμα ΙΙΙ της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, προστίθενται οι λέξεις «κατά κυριότητα»

5. Η περιπτώσεις β και γ του τμήματος ΙΙΙ του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

«β) Σε τρίτους, βάσει συμβιβαστικών πράξεων με το Ελληνικό Δημόσιο, κατά τη διαδικασία του άρθρου 39 του Ν. 1884/1990, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 14 του Ν. 2227/1994 (ΦΕΚ 129 Α΄) καθώς και των διατάξεων του Β.Δ/τος 6/1961, εφόσον αντικείμενο της συμβιβαστικής πράξης έχει αποτελέσει η κυριότητα της έκτασης και όχι οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα τρίτων σε αυτήν».

«γ) Από διαχωρισμό υπέρ των Ταμείων Εφέδρων Πολεμιστών Κρήτης και των Μονών βάσει του Ν. 3345/22.2.1925».

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 17 του ν. 3208/03 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις που παραχωρήθηκαν για γεωργική ή δενδροκομική καλλιέργεια με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, όπως αυτές κατά καιρούς ίσχυσαν και κωδικοποιήθηκαν με τα άρθρα 14 έως και 27 του Δασικού Κώδικα, καθώς και μη δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις που εκχερσώθηκαν για γεωργική ή δενδροκομική καλλιέργεια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 102 νόμου 4173/1929 (ΦΕΚ 205/Α΄) όπως ίσχυσε, εφ' όσον αξιοποιήθηκαν κατά τους όρους της παραχώρησης ή της εκχέρσωσης και εκδόθηκαν οριστικά παραχωρητήρια ή οι αποφάσεις της εκχέρσωσης δεν έχουν ανακληθεί και εξακολουθούν να ισχύουν, δεν υπάγονται καθ' οιοδήποτε τρόπο στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και μπορούν να αλλάξουν χρήση».

7. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 και οι παράγραφοι 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 17 του ν. 3208/03 καταργούνται.

8. Η παρ. 20 του άρθρου 19 του ν. 3208/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις εκτάσεις των αγροκτημάτων που προήλθαν από διαχωρισμό με απόφαση της αρμόδιας Επιτροπής Διαχείρισης Ανταλλαξιμού Περιουσίας και οι οποίες εμφανίζονται στον κτηματολογικό πίνακα του οικείου αγροκτήματος, όπως αυτός διαμορφώθηκε με την παραπάνω απόφαση, υπέρ των ιδιωτών, το Δημόσιο δεν προβάλλει οποιαδήποτε δικαιώματα».

9. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου του άρθρου 15 του ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303 Α΄) προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Ομοίως αναγνωρίζονται ως ιδιωτικές οι εκτάσεις των παραγράφων 5^α και 5β του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, των ανωτέρω περιοχών».

10. Στην παράγραφο 11 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003 μετά τις λέξεις «των δασών και δασικών εκτάσεων του πρώτου εδαφίου του άρθρου 15» προστίθεται η φράση «ως και των εκτάσεων του δεύτερου εδαφίου του ως άνω άρθρου 15, όπως ισχύει».

Άρθρο 13 - Παραχωρήσεις ακινήτων

Μετά το άρθρο 237 του ν.δ. 86/1969 προστίθεται άρθρο 237^Α, που έχει ως εξής:

«Άρθρο 237^Α

Παραχωρήσεις ακινήτων

1. «Κτίρια, εγκαταστάσεις και υποδομές, ιδίως Δασικά κτίρια, Δασοφυλάκεια, Πυροφυλάκεια, Αποθήκες, Υδατοδεξαμενές, Φυτώρια, Εργοστάσια Ξυλείας, Ιχθυογεννητικοί Σταθμοί, ορειβατικά καταλύματα, ξύλινα

λυόμενα οικήματα κ.λ.π., συμπεριλαμβανομένων και των ακινήτων που αποτελούσαν περιουσία των καταργηθέντων με το άρθρο 36 του ν. 2218/1994 ταμείων γεωργίας κτηνοτροφίας και δασών των νομών και μη μεταγραφέντων κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 36 του παραπάνω νόμου, που χρησιμοποιούν οι Δασικές Υπηρεσίες, ανήκουν κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο, με εξαίρεση τα μισθωμένα από αυτό κτίρια, και η διαχείρισή τους ασκείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Τα παραπάνω ακίνητα καθώς και τα κτίρια και γενικά οι υποδομές που ανεγέρθηκαν εντός δασών, δασικών εκτάσεων και δημοσίων γαιών των παραγράφων 5^α και 5^β του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, και παραδόθηκαν στις δασικές υπηρεσίες λόγω εκπλήρωσης του σκοπού της επέμβασης, αν δεν είναι αναγκαία στις Δασικές Υπηρεσίες που τα χρησιμοποιούν :

α) επιτρέπεται να παραχωρούνται, κατά χρήση για ορισμένο χρόνο, δωρεάν προς το Δημόσιο ή προς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή κατόπιν ανταλλάγματος, σε φυσικά ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που εκπληρούν κοινωφελή ή μη σκοπό. Η διαχείριση των παραχωρούμενων ακινήτων γίνεται κατά παρέκκλιση των περί των χρήσεων γης και των όρων δόμησης κειμένων πολεοδομικών διατάξεων, εάν είναι αναγκαίο προκειμένου να εκπληρωθεί ο σκοπός της παραχώρησης.

β) Η παραχώρηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α. μετά από εισήγηση της Ειδικής Γραμματείας Δασών.

γ) Στη σχετική απόφαση καθορίζεται το τίμημα, ο σκοπός της παραχώρησης και μπορεί να τίθενται όροι, η μη εκπλήρωση των οποίων συνεπάγεται την ανάκληση αυτής».

Άρθρο 14 - Ίδρυση Δασικών Φυτωρίων - Διάθεση Δασικών Σπόρων

1. Το άρθρο 51 του ν.δ. 86/1969 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επιτρέπεται η ίδρυση δασικών φυτωρίων για παραγωγή και εμπορία δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού για δασοπονικούς και καλλωπιστικούς σκοπούς, από Δασικές Υπηρεσίες ή φυσικά και νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, κατόπιν άδειας της Διεύθυνσης Αναδασώσεων και Ορεινής Υδρονομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ως δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό νοούνται όλα τα δασικά και λιβαδικά είδη και τα υβρίδιά αυτών.

3. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 458 του ποινικού κώδικα

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης καθορίζονται οι λεπτομέρειες σχετικά με την έκδοση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας των δασικών φυτωρίων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, την διαδικασία χορήγησης, την διάρκεια ισχύος των αδειών, τις προϋποθέσεις χορήγησης, τις υποχρεώσεις των δικαιούχων, την εποπτεία, τον έλεγχο και την παρακολούθηση της λειτουργίας των φυτωρίων, την έκδοση παραβόλου, την εγγραφή σε ειδικό Μητρώο, την εισαγωγή από, εξαγωγή ή επανεξαγωγή σε Τρίτες χώρες, τον έλεγχο και την πιστοποίηση του δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού, τον φυτοϋγειονομικό έλεγχο, καθώς και κάθε άλλη τεχνική λεπτομέρεια».

2. Μετά το άρθρο 119 του ν.δ. 86/1969 προστίθεται άρθρο 119^Α, που έχει ως εξής:

«1. Η Κεντρική Αποθήκη Δασικών Σπόρων που υπάγεται στη Γενική Δ/ση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Δασών δύναται να διαθέτει αντί τιμήματος δασικούς σπόρους, μοσχεύματα, δευτερεύοντα προϊόντα εκκόκκισης (κώνους κ.α) προς τρίτους από τα αποθέματά της.

2. Τα έσοδα από τη διάθεση αυτών προϊόντων κατατίθενται υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθενται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι δικαιούχοι, οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι τιμές διάθεσης των δασικών σπόρων, μοσχευμάτων, δευτερεύοντων προϊόντων εκκόκκισης (κώνους κ.α)».

Άρθρο 15 – Βοσκή

1. Το άρθρο 103 του ν.δ. 86/1969 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 103 - Δημόσιοι βοσκότοποι. Ρύθμιση της βοσκής.

1. Δημόσιοι βοσκότοποι είναι οι δημόσιες βοσκήσιμες γαίες, στις οποίες αναπτύσσεται αυτοφυής ή μη βλάστηση πλώδης, φρυγανική ή ξυλώδης με θαμνώδη ή αραιά δενδρώδη μορφή ή και μικτή.

Για τις ανάγκες εφαρμογής κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων, για τις εκτάσεις αυτές δημιουργείται, κατ' έτος, αντίστοιχος θεματικός χάρτης στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (LPIS-GIS), ο οποίος εγκρίνεται με Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Ο ανωτέρω θεματικός χάρτης αφορά αποκλειστικά και μόνον στην εφαρμογή των κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων και δεν επηρεάζει την αποτύπωση, προστασία και διαχείριση των εκτάσεων αυτών σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Κατασκευές ή εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τη λειτουργία του βοσκότοπου και την καλύτερη διαβίωση ανθρώπων και ζώων είναι επιτρεπτές.

Η προστασία και διαχείριση των δημόσιων βοσκοτόπων γίνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις επόμενες παραγράφους 2 έως 7 του παρόντος.

2. Η χρήση της βοσκής εντός των εκτάσεων που προστατεύονται από την δασική νομοθεσία ασκείται ελεύθερα, στο βαθμό που δεν παρεμποδίζεται η φυσική εξέλιξη και ανάπτυξη, καθώς και οι παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες των οικοσυστημάτων που συγκροτεί η φυόμενη στις ανωτέρω εκτάσεις βλάστηση, η προστασία και διαχείριση των οποίων διέπεται από τις κείμενες για κάθε κατηγορία των ανωτέρω εκτάσεων διατάξεις.

3. Η βοσκή εντός των ανωτέρω εκτάσεων, στις οποίες αυτή δεν έχει απαγορευθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ασκείται επί τη βάση διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης της περιοχής, τα οποία συντάσσονται μερίμνη των οικείων κτηνοτροφικών οργανώσεων και εγκρίνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση του αρμοδίου Δασάρχη. Στα ανωτέρω σχέδια ρυθμίζεται χωρικά η βοσκή, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και τις προκύπτουσες χρήσεις, καθώς και τη βοσκοϊκανότητα της περιοχής και μελετάται η αναβάθμιση των βοσκήσιμων εκτάσεων προς εξυπηρέτηση της σκοπούσας χρήσης.

4. Τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής σε κτηνοτρόφους, επί των επιτρεπομένων σύμφωνα με το εγκριθέν διαχειριστικό σχέδιο βόσκησης εκτάσεων, κατανέμονται από τους οικείες κτηνοτροφικές οργανώσεις, στις οποίες παρέχεται η αρμοδιότητα και η ευθύνη της κατανομής.

5. Οι δικαιούχοι τη βοσκή κτηνοτρόφοι για τις δημόσιου χαρακτήρα εκτάσεις της παραγράφου 2 του παρόντος καταβάλλουν μίσθωμα, για τη χρήση της βοσκής, το ύψος του οποίου ως και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια με την μίσθωση καθορίζεται με Κοινή Υπουργική Απόφαση των υπουργών ΠΕΚΑ, Αγροτικής Ανάπτυξης και Οικονομίας & Οικονομικών. Το ανωτέρω μίσθωμα κατατίθεται υπέρ του δήμου στην διοικητική περιφέρεια του οποίου ασκείται η βόσκη και σε σχετικό λογαριασμό του..

6. Από της ισχύος του παρόντος νόμου και σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) ετών, οφείλεται να καταρτιστούν διαχειριστικά σχέδια βόσκησης των περιοχών της χώρας που υφίσταται καθεστώς βοσκής. Παρελθούσης της ανωτέρω προθεσμίας, δεν είναι δυνατή η βοσκή των βοσκήσιμων εκτάσεων που εποπτεύει η δασική υπηρεσία, χωρίς την ύπαρξη των εγκεκριμένων διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης. Μέχρι την ολοκλήρωση των σχεδίων αυτών, η βοσκή ασκείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο 103 όπως ίσχυε. Κατ' εξαίρεση, δύναται μετά τη λήξη της ταχθείσας προθεσμίας να υπαχθούν κατά τα ανωτέρω οριζόμενα σε καθεστώς βόσκησης και περιοχές που δεν βόσκονταν, μετά από αίτημα των οικείων κτηνοτροφικών οργανώσεων..

7. Με Κοινή Υπουργική Απόφαση των υπουργών ΠΕΚΑ και Αγροτικής Ανάπτυξης καθορίζονται οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των προβλεπόμενων στην παράγραφο 3 του παρόντος διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης».

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 105 του ν.δ. 86/69 αντικαθίσταται ως εξής:

« Με δασική αστυνομική διάταξη βοσκής, που εκδίδεται αυτεπάγγελα από τον δασάρχη απαγορεύεται η βοσκή παντός ζώου σε έκταση που κηρύχθηκε αναδασωτέα».

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 107 του ν.δ. 86/69 (ΦΕΚ 7 Α') αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Στις κηρυγμένες αναδασωτέες εκτάσεις λόγω πυρκαγιάς, που υπέρκεινται χωριών ή συνοικισμών ή βρίσκονται εντός λεκανών σχηματισμού χειμάρρων, απαγορεύεται η βοσκή, των μεν προβάτων και των μεγάλων ζώων το λιγότερο επί πενταετία, των δε αιγών το λιγότερο επί δεκαετία από την ημέρα της πυρκαγιάς.
2. Εκτός των περιπτώσεων της προηγούμενης παραγράφου, σε αναδασωτέες λόγω πυρκαγιάς εκτάσεις, εφόσον επήλθε πλήρης αναγέννηση μετά την πυρκαγιά, δύναται να ρυθμίζεται ο χρόνος της απαγόρευσης της βοσκής των κτηνοτροφικών ζώων— αναλόγως των σταθμολογικών συνθηκών του οικοσυστήματος, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση του αρμοδίου Δασάρχη και σύμφωνη γνώμη του Δ/ντη Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία θα βεβαιώνεται ότι δια της βοσκής αυτών δεν κινδυνεύει η επελθούσα αναγέννηση των δασικών οικοσυστημάτων και η ομαλή αποκατάστασή τους».

Άρθρο 16 - Ποινικές διατάξεις

1. Στο άρθρο 269 του ν.δ. 86/1969 η χρηματική ποινή διαμορφώνεται στο ύψος των 500 €
2. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 286 του ν.δ. 86/1969, το ύψος της ζημιάς δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 100 €
3. Στην παράγραφο 10 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το ύψος της αποζημίωσης διαμορφώνεται στα 50 μέχρι 500 €
4. Στην παράγραφο 14 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το ύψος της αποζημίωσης για το ελάφι ανέρχεται στα 1000 €, για δορκάδα – αγριόγιδο - αίγαγρο Κρήτης στα 500 €, για τα λοιπά είδη αίγαγρων στα 300 €, για αγριοπετεινό – φασιανό ή αφαίρεση αυγών αυτών στα 50 €.
5. Στην παράγραφο 18 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το πρόστιμο διαμορφώνεται στα 100 €
6. Στην παράγραφο 19 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το πρόστιμο διαμορφώνεται στα 100 μέχρι 1000€
7. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 288^α του ν.δ. 86/1969, το πρόστιμο διαμορφώνεται στα 1500 μέχρι 30000€.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΛΟΙΠΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ, ΚΑΤΑΡΓΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 17 - Τροποποίηση διατάξεων του νόμου 4061/2012 (ΦΕΚ 66 Α)

1. Μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του ν. 4061/2012 προστίθεται νέα παράγραφος 4, ως εξής:
«Επίσης οι διατάξεις του ν. 4061/2012 δεν εφαρμόζονται για ακίνητα που διαχειρίζονται και χρησιμοποιούν οι Δασικές Υπηρεσίες».
2. Μετά την παράγραφο 13 του άρθρου 36 του ν. 4061/2012, όπως αυτή προστέθηκε με την περίπτωση β της παρ. 2 του άρθρου 168 του ν. 4099/2012 (Α' 250) προστίθενται νέες παράγραφοι 14 και 15 ως εξής:
«14. Διαθέσιμα ή κοινόχρηστα ακίνητα δασικού χαρακτήρα που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια μετά την 11^η Ιουνίου 1975 και εκχερσώθηκαν εκ του λόγου αυτού πριν την ισχύ του παρόντος νόμου, καθώς και εκτάσεις δασικού ως και χορτολιβαδικού χαρακτήρα της παραγράφου 5^α (πρώην 6β) του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, που περιελήφθησαν στον κτηματολογικό πίνακα κυρωμένου αναδασμού και έχουν αποδοθεί σε δικαιούχους, δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, εφόσον κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού δεν καλύπτονται από δασική βλάστηση. Διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την προστασία τους ανακαλούνται».
«15. Στις εποικιστικές δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, που διατέθηκαν για την αποκατάσταση κτηνοτρόφων με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας πριν την ισχύ του παρόντος νόμου, εξακολουθούν να υφίστανται τα δικαιώματα χρήσης βόσκησης των αποκατασταθέντων κτηνοτρόφων ή των νομίμων κληρονόμων τους, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας ως προς την προστασία και διαχείριση των ανωτέρω εκτάσεων. Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων άσκησης των δικαιωμάτων αυτών ισχύουν τα οριζόμενα στα τρία πρώτα εδάφια της παρ. 2 του άρθρου 24. Η Επιτροπή θεμάτων Γης και Επίλυσης Διαφορών

ενημερώνει το αρμόδιο Δασαρχείο ή την αρμόδια Διεύθυνση Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο σε επίπεδο νομού, για την συνδρομή ή μη των προϋποθέσεων σχετικά με την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων».

Άρθρο 18 - Λατομεία σχιστολιθικών πλακών

Το άρθρο 16 του ν.3851/2010 (ΦΕΚ 85 Α), όπως ισχύει σήμερα, αντικαθίσταται ως εξής:

« 1. Νομικά και φυσικά πρόσωπα που εκμεταλλεύονται λατομεία σχιστολιθικών πλακών, ανεξαρτήτως του αν ενέπιπταν ή όχι στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 34 του ν. 2115/1993 (ΦΕΚ 15 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2702/1999 (ΦΕΚ 70 Α'), εφόσον μέχρι σήμερα δεν έχουν λάβει άδεια εκμετάλλευσης ή δεν έχουν συνάψει σύμβαση μίσθωσης με το Δημόσιο, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 9 του ν. 1428/1984, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 9 του ν. 2115/1993, δύνανται να συνεχίσουν την εκμετάλλευση των λατομείων αυτών υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) έχουν καταθέσει αίτηση στο αρμόδιο Δασαρχείο για την αναγνώριση της κυριότητας εντός της προθεσμίας που όριζαν είτε το άρθρο 34 του ν. 2115/1993, είτε το άρθρο 14 του ν. 2702/1999, είτε το αρ.58 παρ.1 του ν.4030/2011, ή δεν έχουν καταθέσει αίτηση εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από τις ως άνω διατάξεις ή έχουν ιδιοκτησιακό δικαίωμα αναγνωρισμένο Δικαστικά ή Διοικητικά και
β) έχουν ήδη υποβάλλει ή θα υποβάλλουν αρμοδίως, εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος:

1. αίτηση έγκρισης επέμβασης ή παραχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 57 του ν. 998/1979,
2. αίτηση για τη χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης,
3. τεχνική μελέτη σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 1428/1984 (Α' 43),
4. μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, και

5. αίτηση για τη σύναψη απευθείας σύμβασης μίσθωσης, αν πρόκειται για δημόσιο λατομείο ή αίτηση για αναγνώριση της έκτασης. Την αίτηση μπορεί να υποβάλλουν οι εκμεταλλευτές, στην περίπτωση που δεν είναι ιδιοκτήτες των εκτάσεων, αλλά διαθέτουν μισθωτήρια συμβόλαια και εξουσιοδότηση των φερόμενων ιδιοκτητών.
γ.- Τα νομικά και φυσικά πρόσωπα που εκμεταλλεύονται τα λατομεία σχιστολιθικών πλακών και έχουν ιδιοκτησιακό δικαίωμα ήδη αναγνωρισμένο Διοικητικά ή Δικαστικά, υποβάλλουν μόνο τα στοιχεία 1 - 4 του προηγούμενου εδαφίου β.

2. Οι χωρικά αρμόδιες διευθύνσεις περιβάλλοντος εξετάζουν κατά προτεραιότητα τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) λατομείων σχιστολιθικών πλακών της παραγράφου 1, ώστε να εκδοθούν Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) το αργότερο εντός πέντε (5) μηνών από την κατάθεση τους. Η εκμετάλλευση των λατομείων συνεχίζεται με βάση την υποβληθείσα μελέτη μέχρι την τυχόν έκδοση πράξεως απόρριψής της. Στην περίπτωση που απορριφτεί η αίτηση, διακόπτεται η λειτουργία της επιχείρησης και εκδίδονται οι διοικητικές πράξεις περί προστασίας των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων, σύμφωνα με τη δασική νομοθεσία.

Λατομικός χώρος των λατομείων της παραγράφου 1 του παρόντος θεωρείται ο αποτυπωμένος στα διαγράμματα που συνοδεύουν την εγκεκριμένη τεχνική μελέτη του άρθρου 9 του ν. 1428/1984. Επί αυτού θα εκδοθούν οι διοικητικές πράξεις της υποπαραγράφου β της παραγράφου 1 του παρόντος.

3. Η κατά την παράγραφο 1 εκμετάλλευση παύει αυτοδικαίως αν εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) ετών από τη λήξη της ανωτέρω εξαμήνης προθεσμίας δεν χορηγηθεί στους αιτήσαντες η άδεια εκμετάλλευσης ή, αν πρόκειται για δημόσιο λατομείο, δεν συναφθεί η αιτηθείσα σύμβαση απευθείας μίσθωσης με το Δημόσιο. Στην περίπτωση σύναψης σύμβασης με το Δημόσιο, προϋπόθεση για την ενεργοποίησή της είναι η κατάθεση εγγυητικής επιστολής πιστωτικού ιδρύματος για τα οφειλόμενα στο Δημόσιο μισθώματα της περιόδου έως την επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των εκτάσεων στις οποίες διενεργείται η εκμετάλλευση των λατομείων της παραγράφου 1.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται το περιεχόμενο της εγγυητικής επιστολής σε συνάρτηση με το μίσθωμα, η διάρκεια της, οι όροι κατάπτωσης αυτής και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Έως την αναγνώριση του δικαιώματος κυριότητας επί των εκτάσεων αυτών, η έγκριση επέμβασης θα εκδίδεται επί δημοσίας εκτάσεως και θα καταβάλλεται αντάλλαγμα χρήσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην

παράγραφο 12 του άρθρου 45 ν. 998/79(289/Α') σε τέσσερις ισόποσες δόσεις και κατάθεση και εγγυητικής επιστολής πιστωτικού ιδρύματος ίση με το υπόλοιπο των τριών δόσεων, η οποία δύναται να μειώνεται κατά το αντίστοιχο ποσό καταβολής. Σε περίπτωση μη καταβολής μιας εκ των δόσεων καταπίπτει η εγγυητική επιστολή υπέρ του Δημοσίου και το ποσό κατατίθεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Όταν η αίτηση για τη χορήγηση της έγκρισης επέμβασης έχει υποβληθεί μετά την ισχύ του ν. 4014/2011, η έγκριση επέμβασης θα ενσωματώνεται στην Α.Ε.Π.Ο.

Μέσα στην ανωτέρω προθεσμία των τριών ετών (3) ετών οι συναρμόδιες υπηρεσίες οφείλουν να έχουν περαιώσει τις κατά νόμο ενέργειες τους και να έχουν αποφανθεί οριστικά επί των υποβληθέντων αιτημάτων αναφορικά με τη λειτουργία, των λατομείων σχιστολιθικών πλακών.

4. Το Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών (Σ.Ι.Δ.), στο οποίο έχουν υποβληθεί αιτήσεις αναγνώρισης κυριότητας ή άλλου εμπράγματος δικαιώματος, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 2115/1993 οφείλει να εκδώσει σχετική απόφαση το αργότερο εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Κατά της απόφασης αυτής δεν επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του Αναθεωρητικού Συμβουλίου Ιδιοκτησίας Δασών.

5. Μέχρι την επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους αναστέλλεται:
α. Η είσπραξη των προστίμων που έχουν επιβληθεί σε αυτούς που εκμεταλλεύονται τα λατομεία της παραγράφου 1 εκτός από τα πρόστιμα του ν. 1650/1986.

β. Η εκτέλεση των πρωτοκόλλων διοικητικής αποβολής και των πρωτοκόλλων καθορισμού αποζημίωσης χρήσεως που έχουν επιβληθεί με τη δασική νομοθεσία.

Πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής, αποφάσεις κήρυξης αναδάσωσης, διοικητικές ποινές προστίμων ή ειδικής αποζημίωσης και κάθε άλλη διοικητική πράξη που προβλέπεται από τη δασική νομοθεσία για την προστασία των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων των περιπτώσεων των λατομείων της παραγράφου 1 του παρόντος, αίρονται υποχρεωτικά με πράξη του αρμοδίου οργάνου, εάν έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις της ανωτέρω διάταξης. Μέχρι την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας, δεν εκδίδονται διοικητικές πράξεις προστασίας των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων, σύμφωνα με τη δασική νομοθεσία».

Άρθρο 19 - Λοιπές τροποποιήσεις

1. Το εδάφιο γ του άρθρου 58 του ν. 4146/2013 (ΦΕΚ 90 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι εγκαταστάσεις δομικών ή μηχανικών κατασκευών, πάνω στις οποίες τοποθετούνται κεραιές, πομποί, αναμεταδότες και άλλες συναφείς εγκαταστάσεις, οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4053/2012 λειτουργούσαν
α) σε δάσος ή δασική έκταση χωρίς έγκριση επέμβασης, ανεξάρτητα από το εάν έχουν εκδοθεί πράξεις των δασικών αρχών για την προστασία τους, ή β) χωρίς άδεια του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 31 του ν. 4053/2012, υποχρεούνται εντός της προθεσμίας των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 31 του ν. 4053/2012, κατά περίπτωση, να λάβουν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), στην οποία ενσωματώνεται η έγκριση επέμβασης, ή να υπαχθούν σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) και να λάβουν έγκριση επέμβασης.

Κατά τη διάρκεια της παραπάνω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς όλων των διοικητικών πράξεων που έχουν εκδοθεί από τη δασική αρχή για την προστασία της έκτασης και ανακαλούνται με πράξη του αρμοδίου οργάνου μετά την υπαγωγή σε ΠΠΔ και την έκδοση έγκρισης επέμβασης ή την έκδοση ΑΕΠΟ, στην οποία ενσωματώνεται η έγκριση επέμβασης. Για τις περιπτώσεις κεραιών που έχουν λάβει ΑΕΠΟ πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4014/2011 αλλά δεν έχουν λάβει την προβλεπόμενη από την τότε ισχύουσα νομοθεσία άδεια, αυτή δίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 1845/1989 (ΦΕΚ Α' 102) μετά το εδάφιο η προστίθενται νέα εδάφια θ και ι, ως εξής:

«θ. κλάδος Π.Ε. Διοικητικών, που μετατάχθηκαν από την Ελληνική Αγροφυλακή κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 του ν. 3938/2011.

ι. κλάδος ΔΕ 16 Οδηγών».

3. Στο άρθρο 26 του ν. 2040/1992 (ΦΕΚ 70 Α) μετά τις λέξεις «στην κατηγορία των εδαφών του άρθρου 3 παρ. 1β και 5^α (πρώην 6β) του ν. 998/1979» προστίθεται η φράση «ως και στην κατηγορία των υπεράνω

των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπών κορυφών ή αλπικών ζωνών των ορέων της παρ. 2 του ανωτέρω άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει».

4. Το εδάφιο ε της παραγράφου 1 του άρθρου μόνου της Υπουργικής Απόφασης 125469/1993 (ΦΕΚ 328 Β) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Να πρόκειται για δασικές εκτάσεις της παραγράφου 1β, ή για τις εκτάσεις της παραγράφου 5^α (πρώην 6β) ή για τις υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει».

5. Η παράγραφος 14 του ν. 3937/2011(ΦΕΚ Α' 60) αντικαθίσταται ως εξής :

«Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ιδρύεται στην Ειδική Γραμματεία Δασών Εθνική Τράπεζα Δασικού Γενετικού Υλικού (Ε.Τ.Δ.Γ.Υ.) με σκοπό τη διατήρηση, προστασία και αειφορική διαχείριση των δασικών γενετικών πόρων. Έργο της Εθνικής Τράπεζας Δασικού Γενετικού Υλικού (Ε.Τ.Δ.Γ.Υ.) είναι:

α) Η απογραφή, ο χαρακτηρισμός, η αξιολόγηση και διατήρηση των δασικών γενετικών πόρων, καθώς και η πιστοποίηση των ενδημικών γενετικών πόρων. Τα δημόσια και ιδιωτικά φυτώρια χρησιμοποιούν μόνο πιστοποιημένους γενετικούς πόρους ενδημικών ειδών από την Τράπεζα Γενετικού Υλικού για την παραγωγή δενδρυλλίων.

β) Η προστασία και παρακολούθηση μονάδων προστασίας δασικών γενετικών πόρων.

γ) Η προστασία και παρακολούθηση της βιοποικιλότητας της μακκίας βλάστησης.

δ) Η απογραφή των ιδιωτικών και δημόσιων, επιστημονικών και μη συλλογών.

ε) Η καταχώριση σε βάση δεδομένων των δασικών γενετικών πόρων της Ελλάδας, η οποία θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής».

6. Η παράγραφος 13 του άρθρου 28 του ν. 2664/1998, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις περιοχές που κηρύσσονται υπό κτηματογράφηση, καθώς και στις περιοχές για τις οποίες καταρτίσθηκε και κυρώθηκε ο δασικός χάρτης, οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 998/1979 παύουν να ισχύουν και τα προβλεπόμενα από αυτές συμβούλια παύουν να λειτουργούν. Εκκρεμείς ενώπιον των Συμβουλίων Ιδιοκτησίας Δασών (Σ.Ι.Δ.) και των Αναθεωρητικών Συμβουλίων Ιδιοκτησίας Δασών (Α.Σ.Ι.Δ.) υποθέσεις αναγνώρισης εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε δάση, δασικές εκτάσεις και γαίες των παραγράφων 5^α και 5β του άρθρου 3 του Ν. 998/1979, όπως ισχύει, ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 998/1979. Μετά την έκδοση των σχετικών γνωμοδοτήσεων παύει η λειτουργία των ανωτέρω Συμβουλίων. Η διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του Ν. 998/1979 παραμένει σε ισχύ, μόνον όσον αφορά τη συγκρότηση του Αναθεωρητικού Συμβουλίου Ιδιοκτησίας Δασών, το οποίο διατηρείται μόνο για τη συγκρότηση του Μικτού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου της παραγράφου 7 του άρθρου 25 του Α.Ν. 1539/1938.

Υποθέσεις αναγνώρισης εμπραγμάτων δικαιωμάτων, που εκκρεμούν ενώπιον των ΣΙΔ, κατά τη συγκρότηση, στις υπό κτηματογράφηση περιοχές, των Επιτροπών Ενστάσεων του άρθρου 7 του ν. 2308/1995 δύνανται μετά από αίτηση του αξιούτος το εμπράγματο δικαίωμα ιδιώτη να παραπεμφθούν προς κρίση στην αρμόδια Επιτροπή Ενστάσεων σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 7 του ν. 2308/1995».

7. Στο άρθρο 19 του Ν. 4058/2012 (ΦΕΚ 63 Α) μετά τις λέξεις «πυροσβεστικό υπάλληλο» προστίθενται οι λέξεις «ως και από δασικούς υπαλλήλους της παραγράφου 1 του άρθρου 39 του Ν. 1845/1989, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και τους υπαλλήλους των κλάδων ΥΕ Δασοφυλάκων και ΔΕ Γεωτεχνικών Δασοφυλάκων που μετατάχθηκαν στις Δασικές Υπηρεσίες από την Ελληνική Αγροφυλακή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 του ν. 3938/2011)».

8. Η περ. δ της παρ. 5 του άρθρου 29 του ν. 3937/2011 (ΦΕΚ Α' 60), που προστέθηκε με το άρθρο 15 του ν. 4164/2013 (Α' 156/9.7.2013), αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Δεν επανεξετάζεται στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 14 του ν. 998/1979 ή της κατάρτισης των δασικών χαρτών ο χαρακτήρας των εκτάσεων ή τμημάτων αυτών για τις οποίες είχαν εκδοθεί από τις αρμόδιες δασικές αρχές, διοικητικές πράξεις κατά τη διάρκεια ισχύος και κατ' εφαρμογή των καταργούμενων διατάξεων της περίπτωσης α της παρούσας παραγράφου».

Άρθρο 20 - Μεταβατικές διατάξεις

I. Μεταβατικές διατάξεις ν. 998/1979

1. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 5 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, καταλαμβάνει και όσες υποθέσεις δεν ολοκληρώθηκαν, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο βρίσκονται.
2. Υποθέσεις χαρακτηρισμού εκτάσεων του άρθρου 14 του ν. 998/1979 που εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ενώπιον των προβλεπομένων από τη διάταξη της παράγραφο 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάσταση της από την παράγραφο 2 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, Δευτεροβάθμιων Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων ολοκληρώνονται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14, όπως ισχύουν.
3. Πράξεις χαρακτηρισμού του Δασάρχη, που κοινοποιήθηκαν ήδη στον αιτούντα πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, πρέπει επιμελεία παντός ενδιαφερομένου να υποβληθούν στη διαδικασία κοινοποιήσεων και δημοσιεύσεως της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 998/1979, όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση του από το άρθρο 3 του παρόντος νόμου.
4. Υποθέσεις άρσης ή ανάκλησης πράξεων κήρυξης εκτάσεων ως αναδασωτέων, που εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ενώπιον των Πρωτοβάθμιων Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων συνεχίζονται από το στάδιο στο οποίο βρίσκονται και ολοκληρώνονται, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 44 του ν. 998/1979, όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση της με την παράγραφο 3 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.
5. Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, πτηνοτροφεία, μελισσοκομεία, εκτροφεία θηραμάτων, υδατοκαλλιέργειες, εκτροφεία γουνοφόρων ή άλλες συναφείς κτηνοτροφικές μονάδες που εγκαταστάθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου χωρίς άδεια της δασικής υπηρεσίας σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες γαίες των παραγράφων 5^α και 5^β του άρθρου 3 του παρόντος, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μια τριετία από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εντός της οποίας οφείλουν να λάβουν την έγκριση περιβαλλοντικών όρων ή βεβαίωση απαλλαγής από περιβαλλοντική αδειοδότηση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και τα πιστοποιητικά από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία ή την άδεια δόμησης, όπου απαιτούνται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 2 νόμου 4056/2012. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων, κατεδάφισης, κήρυξης τους ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και εφόσον εκδοθούν όλες οι απαιτούμενες διοικητικές πράξεις και εγκρίσεις, οι πράξεις αυτές ανακαλούνται από τη δασική υπηρεσία. Η συνέχιση της λειτουργίας των ανωτέρω εγκαταστάσεων απαγορεύεται στις περιπτώσεις που εκδοθεί, πλήρως αιτιολογημένη πράξη του προϊσταμένου του αρμόδιου Δασαρχείου ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών, εάν δεν υφίσταται δασαρχείο σε επίπεδο νομού, στην οποία διαπιστώνονται συνεχείς επεκτάσεις των ανωτέρω εγκαταστάσεων, κοπή ή εκχέρσωση δασικής βλάστησης, καθώς και κατασκευή κτηριακών εγκαταστάσεων, που δεν σχετίζονται με τη λειτουργία τους.
6. Χιονοδρομικά κέντρα, καθώς και εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τη λειτουργία χιονοδρομικών κέντρων, που λειτουργούν σε εκτάσεις που διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία και δεν έχουν την προβλεπόμενη από την παράγραφο 1 του άρθρου 49 του ν. 998/1979 έγκριση, οφείλουν να λάβουν αυτή εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων κατεδάφισης και κήρυξης των εκτάσεων ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και εφόσον εκδοθεί η προβλεπόμενη από τη δασική νομοθεσία έγκριση, οι πράξεις αυτές παύουν να ισχύουν.
7. Έργα που εξυπηρετούν ανάγκες ύδρευσης όπως δεξαμενές, γεωτρήσεις, υδρομαστεύσεις, δίκτυα αγωγών προσαγωγής κτλ, που κατασκευάστηκαν από ΟΤΑ μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας για κάλυψη των αναγκών τους, χωρίς την προβλεπόμενη από τις εν λόγω διατάξεις άδεια, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για χρονικό διάστημα δύο ετών, εντός του οποίου οφείλουν να λάβουν την έγκριση της § 2 του άρθρου 53 του ν. 998/1979 και τις προβλεπόμενες από την σχετική περί των υδάτων νομοθεσία εγκρίσεις, εφ' όσον από την φύση των έργων επιβάλλεται η εφαρμογή της παραπάνω νομοθεσίας.
Τυχόν πράξεις της διοίκησης που εκδόθηκαν για την προστασία των παραπάνω εκτάσεων ανακαλούνται.
8. Κατασκηνώσεις που λειτουργούν χωρίς τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της δασικής, περιβαλλοντικής και πολεοδομικής νομοθεσίας, συνεχίζουν να λειτουργούν για διάστημα δύο (2) ετών

από την ισχύ του παρόντος νόμου, προκειμένου να εκδοθούν οι προβλεπόμενες άδειες σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της επόμενης παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου. Κατά την διάρκεια του ανωτέρω χρονικού διαστήματος αναστέλλεται η έκδοση και εκτέλεση τυχόν εκδοθεισών πράξεων επιβολής διοικητικών κυρώσεων.

9. Για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και τη νομιμοποίηση υφιστάμενων κτισμάτων σε δημόσια και μη δάση και δασικές εκτάσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 50 του ν. 998/1979. Για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και τη νομιμοποίηση υφιστάμενων κτισμάτων σε εκτάσεις εκτός σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών προ του 1923 , εφαρμόζονται ανάλογα οι όροι δόμησης που καθορίζονται στα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 2 του άρθρου 50 του ν. 998/1979.

10. Ορειβατικά καταφύγια που λειτουργούν χωρίς τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της δασικής, περιβαλλοντικής και πολεοδομικής νομοθεσίας, νομιμοποιούνται ανεξαρτήτως αριθμού κλινών, εφόσον εντός δύο (2) ετών από την ισχύ του παρόντος νόμου οι δικαιούχοι λάβουν την κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 56 του ν. 998/1979 έγκριση επέμβασης.

11. Αποφάσεις που εκδόθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 66 ν. 998/1979 και 16 ν. 1734/1987, εξακολουθούν να ισχύουν με τους όρους και τις προϋποθέσεις έκδοσής τους. Καστανοτεμάχια που παραχωρήθηκαν προσωρινά με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δεν ολοκληρώθηκε η διαδικασία οριστικής παραχώρησής τους επειδή δεν πραγματοποιήθηκε εξ ολοκλήρου ο σκοπός της παραχώρησης, καταβλήθηκε όμως εν όλω ή εν μέρει το τίμημα, παραχωρούνται με οριστικό τίτλο εντός του έτους από την ισχύ του παρόντος νόμου στους νόμιμους δικαιούχους ή στους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους τους με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, υπό τον όρο ότι θα διατηρηθεί η μορφή του καστανεώνα και θα συνεχιστεί η δενδροκομική εκμετάλλευση, με εξημέρωση των καστανοδένδρων, και ότι θα καταβληθεί το υπόλοιπο του τιμήματος, εφόσον υφίσταται τέτοια εκκρεμότητα.

12. Στις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 998/1979, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 8 του παρόντος νόμου, υπάγονται και οι εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος αυτού, υποθέσεις του άρθρου 12 του ν. 3208/2003.

II. Μεταβατικές διατάξεις ν. 3208/2003

1. Η παρ.2 του άρθρου 17 του ν. 3208/03, πλην του τελευταίου εδαφίου της, καθώς επίσης και η παρ. 3 του ίδιου άρθρου καταργούνται μετά την πάροδο δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου μετά την οποία για τις παραχωρηθείσες εκτάσεις ισχύουν οι όροι των παραχωρητηρίων. Το ίδιο ισχύει και για τα ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που εκχερσώθηκαν για μόνιμη γεωργοδενδροκομική καλλιέργεια σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

III. Μεταβατικές διατάξεις ν.δ. 86/1969

1. Φυτώρια που λειτουργούν νόμιμα πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μια διετία (2) από την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 51 του ν.δ. 86/1969, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 1 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, εντός της οποίας οφείλουν να λάβουν την προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 του ως άνω άρθρου 51 του ν.δ. 86/1969 άδεια.

2. Μέχρι την ολοκλήρωση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης της παραγράφου 3 του άρθρου 103 του ν.δ. 86/1969, όπως ισχύει, η βοσκή ασκείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με το άρθρο 15 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 21- Καταργητικές διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

1. Η παράγραφος Α2 του άρθρου 24 του ν. 3468/2006 (ΦΕΚ Α' - 129) όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.11 εδαφ. α' και β' του άρθρου 12 του ν. 3851/10 (ΦΕΚ Α' - 85)

2. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 καθώς επίσης και οι παράγραφοι 4,5,6 και 7 του άρθρου 17 του ν. 3208/03 (ΦΕΚ Α' - 303).

3. Το άρθρο 18 του ν. 3208/2003.
4. Το άρθρο 12 του ν. 3208/2003, με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στη διάταξη της παρ. 12 του τμήματος Ι του άρθρου 20 του παρόντος.
5. Η παράγραφος 4 του άρθρου 12 και το άρθρο 52 του ν. 3498/2006.
6. Το Προεδρικό Διάταγμα 189/1981 (ΦΕΚ 54/Α') "Περί χορηγήσεως αδειάς εγκαταστάσεως και επεκτάσεως βιομηχανιών εντός δασών και δασικών εκτάσεων και παραχωρήσεως αυτών διά την δημιουργίαν βιομηχανικών περιοχών", παύει να ισχύει από τη δημοσίευσή του παρόντος νόμου.
7. Το άρθρο 67 του ν. 4042/2012
8. Οι παράγραφοι 1(β), 2 και 3 του άρθρου 62 του ν. 998/1979
9. Οι παράγραφοι 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 και 14 του άρθρου 21 του ν. 3208/03
10. Το άρθρο 74 του ν. 998/1979
11. Η παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4056/2012 (Α'52).
12. Το στοιχείο Α' της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2801/2000(46 Α) , το οποίο είχε τροποποιηθεί με την παρ. 16 του άρθρου 29 του ν. 4053/12, (ΦΕΚ-44 Α), και αντικατασταθεί με την παρ. 1(Β) του άρθρου 58 του ν. 4146/13, (ΦΕΚ-90 Α).
13. Το άρθρο 114 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α').
14. Το άρθρο 43 του ν.4067/2012 (ΦΕΚ Α 79/9.4.2012)
15. Το άρθρο 13 παρ. 2 του ν. 4056/2012 (Α'52)
16. Η παρ. 4 του άρθρου 9 του Ν. 3937/11, (ΦΕΚ 60 Α).
17. Η παρ. 16 του άρθρου 1 του Ν. 3208/03, ΦΕΚ-303 Α'
18. Τα άρθρα 13 και 17 του Ν.1734/1987(ΦΕΚ 189 Α')
19. Οι παράγραφοι 4 έως 8 του άρθρου 19 του ν. 3377/2005 (ΦΕΚ 202 Α).
20. Το άρθρο 40 πλην της παρ. 10 του Ν. 3105/2003 (ΦΕΚ 29 Α').
21. Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν.